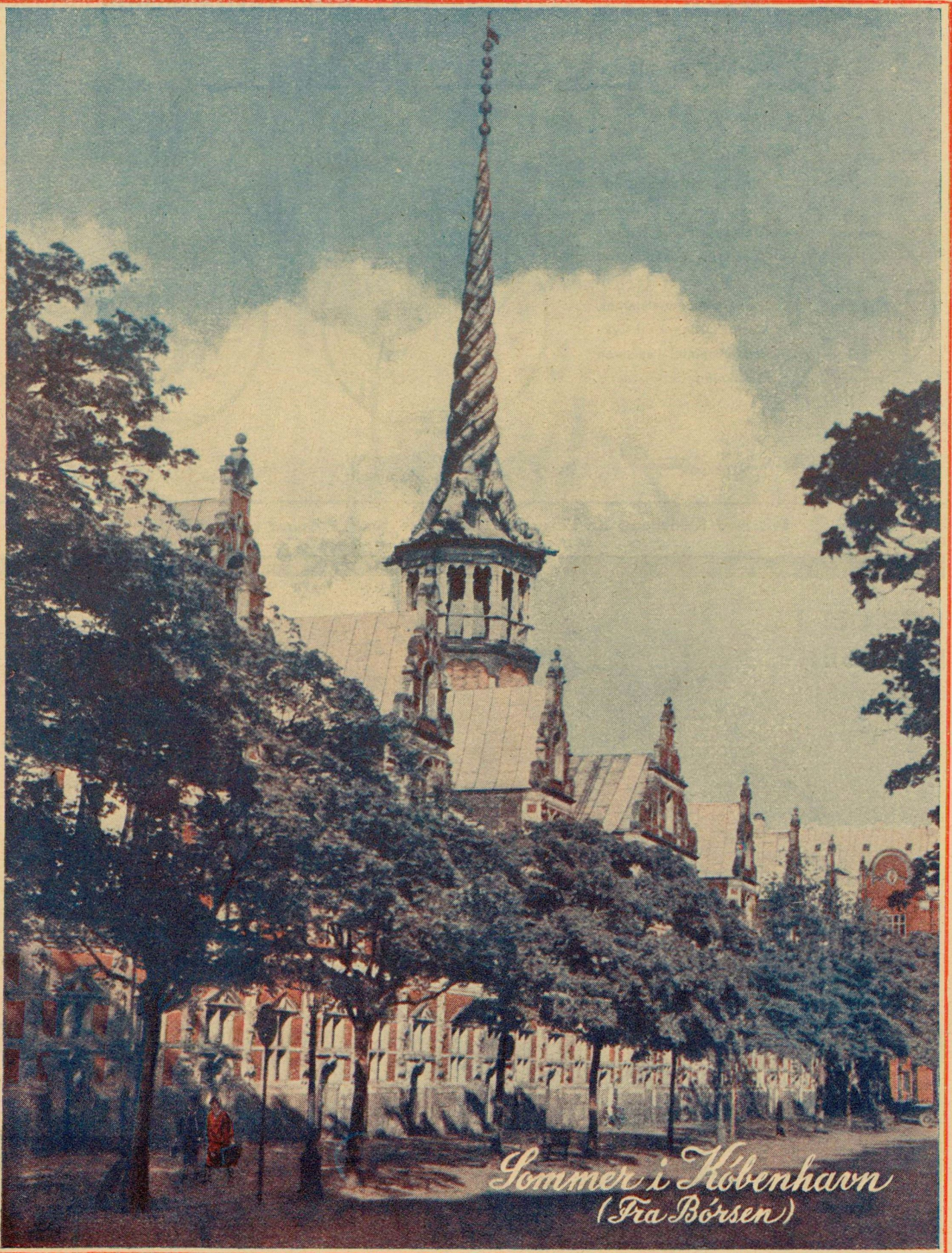

BRUGSFORENINGENS ~ BLADET

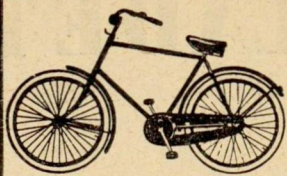
8. AARGANG NR. 12

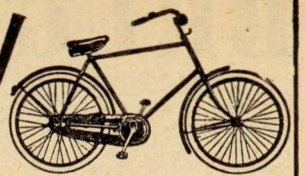
11. JUNI 1935

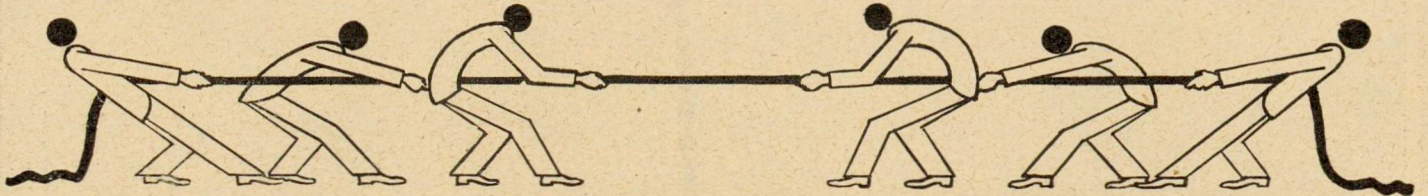
*Sommer i København
(Fra Børsen)*

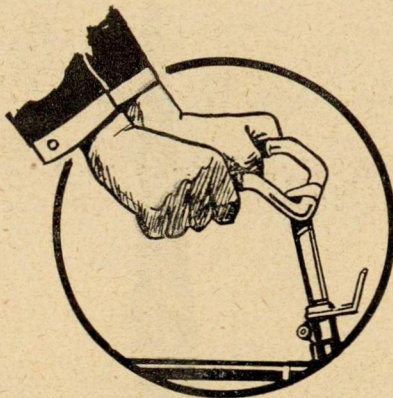
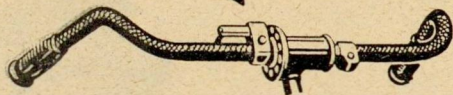
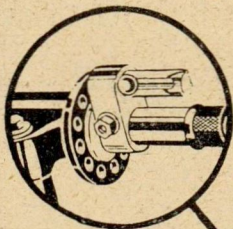
der er den igen!

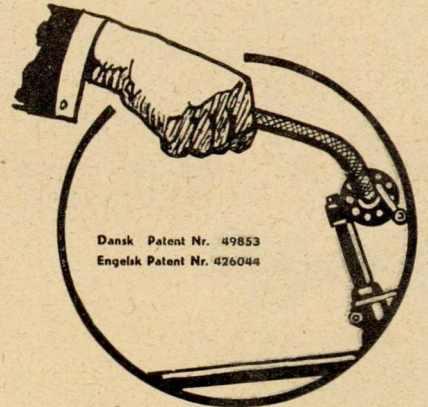
„Nibi“ Cyklen, Model II, der ogsaa kan drives efter Tovtrækningsprincippet

Stil efter Start Styret i Fri-gang, læn Dem tilbage, træk kraftigt i Haandtagene og stem Fødderne mod Pedalerne. Jo mere man trækker og stemmer, desto hurtigere vil Cyklen gennemløbe en given Strækning

Det faste Styr giver skævt Træk og ringe Fremdrift

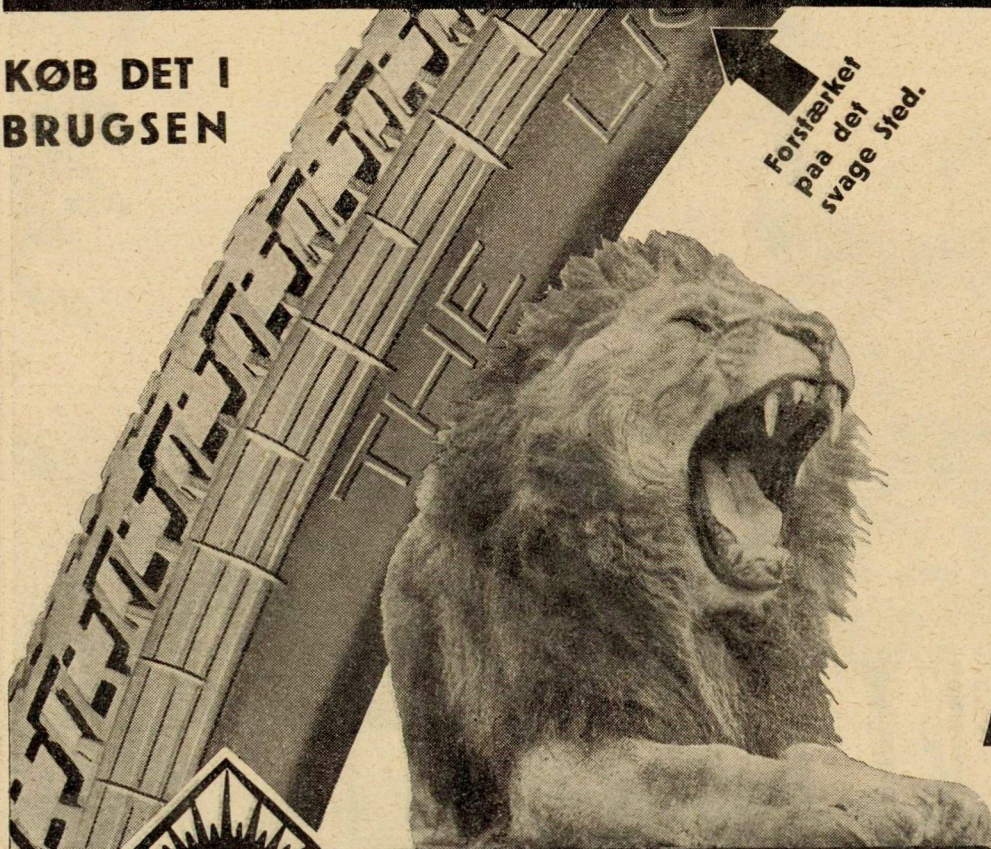

Dansk Patent Nr. 49853
Engelsk Patent Nr. 426044

„Nibis“ indstillelige Styr giver et lige Træk og stor Fremdrift

Pris med Kædekasse Kr. 125, uden Kædekasse Kr. 115. Styret alene Kr. 15

**KØB DET I
BRUGSEN**

Forstærket
paa det
svage Sted.

DÆKKENES KONGE

Her er et nyt LION-Dæk — det er ikke blot en Forbedring, men et *helt nyt* Dæk. Det nye LION-Dæk er smidigt og let at køre paa — holdbart og stærkt at slide paa. Det er virkelig Dækkenes Konge.

*Hold paa det
Danske*

LION Cykledæk

BRUGSFORENINGS- BLADET

8. AARGANG NR. 12

11. JUNI 1935

DETTE NUMMER INDEHOLDER:

Forsidebillede: Sommer i København.		Tunghøres Vel. Af Peder Jensen Kjærgaard	272
Formandens Forelæggelse af Beretningen for Aaret 1934.....	263	Smaa Anmeldelser.....	273
Fra Arbejdet hjemme og ude.....	266	Et Løfte. Af Inger Bentzon.....	274
Flaget er hejst.....	268	Hjemmets Opgaver.....	276
Vore Læsere har Ordet.....	269	Lille P. Brugs.....	278
Danmarks Kolonier. Af Kay Larsen.....	270	Søren Vims.....	279

Fællesforeningens Generalforsamling:

Formandens Forelæggelse af Beretningen for Aaret 1934.

Betydelig Omsætningsforøgelse og stigende Tilslutning til Brugsforeninger og F. D. B. Forsøgene paa Modstand fra Privathandelens Kredse.

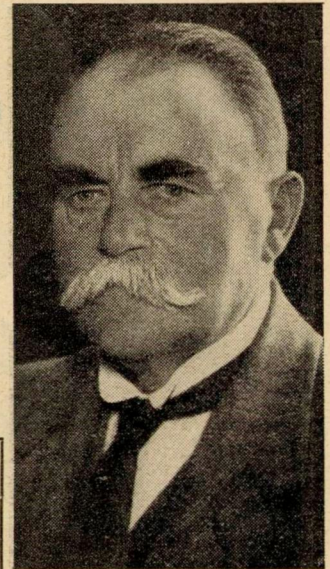
Vanskelighederne under Importbegrænsningen.

Som Helhed taget kan det vist forsvares at sige, at Danmark blandt Europas Lande ogsaa kom forholdsvis godt igennem Aaret 1934. For Importvirksomheden har Valuta- og Handelspolitikken naturligvis været en meget alvorlig Vanskelighed, men det øvrige Erhvervsliv har klareret sig i al Almindelighed saa godt som i 1933, Skibsfarten og visse Industrier endda nærmest bedre. For Landbruget var Forholdene heller ikke ringere end Aaret forud. Pristallet steg fra 162— gammel Beregning — til 169 jævnt og roligt Aaret igennem. De stigende Priser og øgede Indtægter førte som saa ofte før til, at Kravene om Stigning i Arbejdslønnen og Forbedring af Arbejdsvilkaarene begyndte at lyde, og i indeværende Foraar er de trængt igennem baade i Forligsmændenes Mæglingsforslag, der jo vedtoges omend med nogen Modstand, og i de mellem Arbejdsgivere og Arbejdere direkte afsluttede Overenskomster.

Usikkerheden og Følelsen af det midlertidige.

Alligevel tør ingen sige, at gode Tider er igen paa Vej. Der hviler over alle Forhold her i Landet og ude i Verden en Usikkerhed og en instinktmæssig Følelse af, at alt kun beror paa noget midlertidigt — i visse Forhold endda noget meget stærkt tidsbegrænset. Man venter — nogle paa de gode gamle Tidens Tilbagevenden, og andre paa noget revolutionerende nyt.

Ved den aarlige Generalforsamling i Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger den 4. ds. i Odense forelagde Bestyrelsens Formand, Direktør L. Broberg, Beretningen for Aaret 1934, og fremsatte ved denne Lejlighed hoes-taaende Udtalelser om vigtige Linier i Udviklingen og den nuværende Situation.

Direktør L. Broberg.

Mon ikke alle disse venter forgæves? Det bestaaende Samfunds indre Styrke synes forbausende stor, saa stor, at det mest sandsynlige er, at nye Tider kun langsomt trænger igennem.

Tilfredsstillende Udvikling og stigende Tilslutning til Brugsforeningerne og F. D. B.

F. D. B. har i 1934 taget sin tilfredsstillende Andel i den forøgede Beskæftigelse og Omsætning, som det fremgaar af den udsendte Beretning. Interessen for og Tilslutningen til Brugsforeningerne og F. D. B. er stigende, ikke blot saaledes, at der stadig kommer flere og flere nye Foreninger, men ogsaa saaledes, at de enkelte Foreningers Omsætning i Almindelighed og med F. D. B. er stigende. Det sidste og bedste Bevis for, hvor stærk og fast dette Samarbejde er blevet, har man i den Hurtighed, hvormed Vejle Dampmøllens Grynølles Havregryn og Byggryn har slaaet an i næsten alle Foreninger, og den overordentlig store Omsætning, der allerede er i disse Varer. Brugsforeningernes Medlemmer synes at have faaet Øjnene op for, at de gennem Brugsforeningerne og F. D. B. selv kan fremstille og anskaffe Varer, der med Hensyn til Kvalitet og Pris er fuldt paa

Højde med, hvad der udbydes fra andre Sider.

Derfor bør denne stadige Forbedring af Fremstillings- og Anskaffelsesvirksomheden ikke standse. Det lader sig ikke nægte, at det har kostet Penge, mange Penge at naa saa vidt, som der er naaet, og at det ogsaa fremtidig vil stille store økonomiske Krav. Men hidtil har Foreningerne og Medlemmerne overladt F. D. B.s Repræsentantskab og Bestyrelse Raaderum til at føre alt dette igennem og ikke heller nægtet Midlerne dertil, og dette vil forhaabentlig fortsætte.

F. D. B.s Omsætning har i 1934 været 168.050.971 Kr., og Overskuddet er blevet 10,9 Mill. Kr. Overskuddet er talmæssigt større end for 1933, men procentvis er det ikke steget. Dette hænger i nogen Grad sammen med de ændrede Handelsforhold herhjemme. For Importvarerne er Omkostningerne og Risikoen større, medens F. D. B. samtidig har vægret sig ved at tage de opskruede Priser, som Handelen i Almindelighed har iløst med at ansætte. For en Række Varer er man endvidere gaaet over til danske Produkter, og her er Avancen som Regel mindre, fordi der oftest kun regnes med Salg til

et **F.D.B.** Trekløver-

til Barberingen

Det gaar som en Leg, naar De anvender FDBs fortræffelige Barbersæbe eller Barbercreme til Barberingen. Begge muliggør en behagelig Barbering - begge er de drøje i Brugen. Forlang en af dem i Brugsen - de giver den fuldkomne daglige Barbering!

Og efter Barberingen er det herligt forfriskende at indgnide Huden med et Par Draaber FDB Barbersprit.

FDB BARBERSÆBE 50 ØRE - I BAKELIT HYLSTER 100 ØRE
FDB BARBERCREME I TUBE 75 ØRE
FDB BARBERSPRIT I FLASKE 100 ØRE

den *fuldkomne* *daglige* *Barbering.*

Detailister. Men ogsaa andre Forhold spiller ind. Det tør dog endda siges, at F. D. B.s Omsætning og Overskud i 1934 er tilfredsstillende og godt, ikke mindst naar henses til de meget betydelige Hindringer for og Baand paa Produktion og Omsætning, som findes i Tiden. De ydre Kendetegn paa Virksomhedens Vækst er yderligere Forøgelsen af de indmeldte Foreningers Antal, F. D. B.s forøgede Anlæg for Produktion og Afsætning, hvortil i 1934 er anvendt ca. 1¼ Mill. Kr., og Forøgelsen af Antallet af beskæftigede. F. D. B.s økonomiske Forhold er stadig gode, bedre end de fleste større Virksomheders herhjemme, og Likviditeten er, trods de betydelige Beløb, der er medgaaet til Nyindretninger og Forbedringer, ligeledes saa god som nogens. Det følges og overvaages, at de væsentlige Dele af Virksomheden fører en forsvarlig Økonomi med det Maal, at hver Del økonomisk hviler i sig selv.

Vi har i Aar som de sidste Aar ladet udarbejde en trykt Beretning, der er udsendt til alle Foreningerne, og som fortæller om Virksomhedens Forløb i 1934 i hver enkelt Afdeling og Fabrik. Derved bliver de Delegerede og Foreningernes Ledelse i Stand til i Ro og Mag hjemme at gennemgaa F. D. B.s Virksomhed og til at gøre sig klart, om og hvor der er Grund til Kritik, og til at forme sine Forespørgsler her paa Generalforsamlingen. Der bliver paa den Maade ligeledes Lejlighed til at overveje, at man ikke bruger Generalforsamlingens Tid til at spørge om Ting, Smaating, som man lige saa godt kan faa besvaret skriftligt eller mundtligt ved Henvendelse til Afdelingerne eller Hovedkontoret. Om de vigtigere Sager og om Principperne vil vi derimod gerne høre de Delegeredes Spørgsmaal, Kritik og Mening; derved bliver Forhandlingerne her i Dag først rigtig af Betydning til Støtte for Ledelsen og til Gavn for F. D. B. og Foreningerne.

Modstanden, der forsøges fra Privat-handelen og andre Organisationsformer.

Det er nævnt, at de ydre Forhold, hvorunder F. D. B. har arbejdet i 1934, har været vanskelige. Der er god Grund til at komme lidt nærmere ind herpaa.

Fra den første Begyndelse har Brugsforeningerne og F. D. B. været mødt med Kamp og Modagitation fra navnlig Detailhandelens Side og en Del af Engroshandelen. Efterhaanden som F. D. B. optog Fabrikation, kom Dele af Industrien med. I Tiden under og lige efter Krigen, hvor Pengerigeligheden gjorde sig saa stærkt gældende udover Landet, og hvor Vareforsyningen først blev nogenlunde ligeligt reguleret og derefter ret pludseligt givet fri, havde Modstanderne saadanne Vilkaar, at Kampen ikke førtes saa haardt som før.

Efterhaanden som Efterkrigstiden blev til en regulær Krisetid, og Erhvervene fik baade økonomiske Vanskeligheder at kæmpe med og nu ogsaa Knapheden paa

en Række Varer, er Kampen blusset op, og man møder nu alle de gamle Travere fra Kravet om Erhvervsbeskatning paa vor Virksomhed, som jo ikke er Erhverv, til regulær Boykott. Det sidste Vaaben i denne Kamp er det højt udraabte »Frie Erhvervs Værn«, hvis Stiftelse skete i Aalborg for nogle Aar siden. Efter nogle Vanskeligheder med at faa »Værnet« placeret mellem de allerede bestaaende Erhvervsorganisationer navnlig indenfor Detailhandelen, synes det nu, som om der er blevet Plads til Benene, — saadan at man ikke træder hinanden i Bedene. Men uden svære Genvordigheder er man ikke naaet hertil. Og saa er Tilstanden mellem »Frie Erhvervs Værn« og Købmandsorganisationerne nok snarere en Slags væbnet Neutralitet end et egentligt Samarbejde.

Men nu skal det store Slag altsaa slaas, Beskatningen gennemføres, og hvis man kunde bevirke en Begrænsning af Brugsforeningernes Vækst gennem en Beskæring af F. D. B.s Importvaluta, vilde det være en Fuldræffer. Der søges rejst en Bevægelse imod Brugsforeningerne med det Maal at binde Importører og indenlandske Fabrikanters frie Afsætningsret saaledes, at de maa vælge mellem at levere til Brugsforeningerne og til de andre. Og man stræber efter at forbyde Industriens, Handelens, Statens og Kommunernes Beskæftigede at indmelde sig i Brugsforeningerne, og vilde altsaa berøve dem deres Frihed til at raade over deres egne Indkøb, altsaa i Virkeligheden over deres egne Indtægter. En saadan Bevægelse faar virkelig Støtte i Pressen, ikke blot i de konservative Blade og Handelens, men i saakaldte frisindede.

Da »Værnet« startede i Aalborg, tog det voldsomt fat. Medlemmerne fik til at sætte paa Dørene smaa Blikskilte, som fortalte om Indehavernes Stilling over for Brugsforeningsfolket. Det siges, at disse Skilte efterhaanden forsvinder igen i al Stilhed til Fordel for en mere eller mindre velvillig Neutralitet. Og Eddikefabrikken, der forargedes over, at F. D. B. ikke vilde betale nok for Eddiken, som Fabrikken tidligere med stor Lyst overlod F. D. B., blev et stort Nummer i »Værnet«s Agitation. »Vi handler ikke med Brugsforeninger,« er Feltraabet for denne Fabrik og for Agitationen. Og det er jo sandt, selv om det er at gøre Nødvendigheden til en Dyd.

Rundt omkring i Landet sendes der igen af og til Byger af Makulatur ud over Egnens Befolkning for at søge at fremkalde den Virkning, som den første og anden Brugsforeningspjece tilsigtede, men ikke fik. *Enken fra Urup, hvis Søn har overtaget Fædrenegaarden med en rimelig Prioritering, og som sidder mere trygt i det end nogensinde*, bruges stadig som det store Skræmmebillede uden smaalig Hensyntagen til den sandfærdige Virkelighed.

Der er imidlertid ikke Grund til at lade sig ængste i synderlig Grad af denne Bevægelse og dens Agitation. Kan det

virkelig tænkes, at Folk hjemme i Kredse- ne ikke kan se klart igennem dens Maal, der saa sandelig ikke er til Fordel for Forbrugerne og heller ikke giver sig ud derfor? Bliver Agitationen for paagaende blandt Foreningens Medlemmer, kald dem saa sammen til Medlemsmøde, besvar Forespørgsler og giv dem enhver Oplysning, der ønskes om Foreningernes og F. D. B.s Forhold og om de Eksempler, der raabes med. Foreningerne kan jo gennem Afdelingerne, de Rejsende og Kredsrevisorerne og da ogsaa ved Hovedkontoret faa al den Oplysning, der behøves. Og sidst men ikke mindst, sørg for, at Foreningernes egne Sager er i Orden. Sørg for at have en fast Haand i Ledelsen, god Oversigt over Udviklingen, vogt paa Kreditten, hvad enten den er Foreningens eller Uddelerens, og hav Regnskabet i mønsterværdig Orden. Fra F. D. B.s Side vil man ogsaa i saa Henseende kunne blive bistaaet fuldt ud. Naar Brugsforeningerne og F. D. B. arbejder videre ad den Vej, vil ingen nok saa fjendtlig Agitation kunne volde Fortræd endsige bryde den Udvikling, som er bygget op paa Samarbejdets faste Grund.

Importbegrænsningens svære Vanskeligheder og forskellige Følger.

De største Vanskeligheder, F. D. B. har haft at kæmpe med i 1934 og antagelig vil faa at kæmpe med ogsaa i 1935, er Importbegrænsningen. Til en Begyndelse skal det siges, at Importbegrænsningens Virkning for de forskellige Afdelinger og Fabrikker indenfor F. D. B. er nøjagtig lige saa forskellig som inden for det private Erhvervsliv. For Frøafdelingen ligesom for Dele af F. D. B.s Fabrikation og for visse Artikler indenfor Isenkram og Manufaktur har den ikke været til Skade og har endda paa visse af de sidstnævnte Vareomraader medført øget indenlandsk Produktion, stærkere indenlandsk Konkurrence og — mærkværdigt at sige — billigere Priser, derved at der f. Eks. er kommet flere Fabrikker i Branchen. For andre Industrier, f. Eks. navnlig Trikotage og Skotøj, er den indenlandske Produktion paa Grund af de mange nye, mest mindre Fabrikker, nærmest gaaet over Gevind, saa at Arbejdstiden har maattet indskrænkes paa en Del af de større Fabrikker, dog ikke paa F. D. B.s Fabrik. Priserne paa disse Varer er som nævnt ikke steget væsentlig; for visse Ting har der tværtimod været en faldende Tendens. Importbegrænsningens Følge har paa mange af disse Omraader været en irrational Forøgelse af Produktionen, og den derved opnaaede øgede Beskæftigelse præges derfor af Usikkerhed. Men for Forbrugerne som saadanne kan Importbegrænsningen paa disse Omraader ikke siges at have været til Skade.

Med Hensyn til Disponeringen i Almindelighed i de indførselstilladte Varer skal der gøres opmærksom paa de væsentligt ændrede Vilkaar, der nu er derfor. Det er i Virkeligheden næsten blevet saadan, at det er uden Formaal at holde sig

orienteret om Prisbevægelsen i de andre Lande og i Fremstillingslandene; thi saa længe den nuværende Tingenes Tilstand er raadende, ved man aldrig, hvornaar man kan gøre sine Indkøb. Derfor lader det sig saa godt som aldrig gøre at købe, naar og hvor den søgte og brugbare Vare er bedst og billigst. Dækningen af Danmarks Vareforbrug er derfor ikke alene blevet vanskeligere ved Indførselsreguleringen, men ogsaa meget dyrere, end den var tidligere.

For en lang Række af det daglige Forbrugs Varer, navnlig inden for Næringsmidlernes Omraade, har Importbegrænsningen imidlertid været overordentlig skæbnesvanger. Det drejer sig for F. D. B.s Vedkommende navnlig om Varer fra Kolonialafdelingen, d. v. s. om Varer inden for det Omraade, som hidtil har været Rygraden i Brugsforeningernes og F. D. B.s Vareforsyning. Saafremt Brugsforeningerne og F. D. B. ikke fortsat kan dække Medlemmernes Forbrug af disse Varer eller de Erstatningsvarer, der er eller bliver mulige, vil det betyde en alvorlig Svækkelse af Brugsforeningernes og F. D. B.s Værdi og Betydning for Medlemmerne i deres daglige Økonomi og som prisregulerende Faktor.

Fra Beretningen og Artiklerne i Brugsforenings-Bladet vil det være kendt, hvad det er for Varer, der efterhaanden er gaaet ud af Omsætningen, og hvad for Varer der er undergivet en stadig skarpere Nedsænkning i Importen. Det er kun nødvendigt at nævne indført Frugt og Kaffe, saa er Varernes Værdi som Næringsmidler karakteriseret med al fornøden Tydelighed og Alvor. Brugsforeningerne og F. D. B. har i Tidens Løb i deres Omsætning samlet et stort Forbrug af disse Varer og har tillige formaaet at fremskaffe dem saa gode og billige, at hele Landets Omsætning i disse Varer har været præget deraf. Forbruget af disse Varer skal nu ophøre eller skæres stærkt ned. For Brugsforeningerne og deres Medlemmer vil det betyde et Savn eller i alt Fald en betydelig Fordyrelse af Levevilkaarene, foruden at det — som allerede nævnt — vil gribe stærkt ind i Foreningernes og F. D. B.s Omsætning og Resultater. Dertil kan der maaske ikke tages afgørende Hensyn. Men med den gældende Reguleringsform, hvor der gives Indførselstilladelse for et — endda stærkt begrænset — mindre Kvantum end det, der er Efterspørgsel efter, bliver Følgen uvægerligt højere Priser paa det indførte Parti. Og det store forbrugende Folk enten mister disse billige og gode Næringsmidler eller bliver uden Beskyttelse overfor de voldsomme Prisstigninger, der kommer og allerede er kommet paa mange af disse Varer og paa de Erstatningsvarer, det muligvis lykkes at fremskaffe. Det forekommer os, at Forbrugerne har et Krav paa ikke at blive stillet blot til Udnyttelse i den foreliggende Situation. Jo længere Tiden gaar som nu, med desto større Kraft melder dette Beskyttelseskrav sig over for de Myndig-

heder, der bestemmer og administrerer i disse Forhold.

Den aabenbar uretfærdigt virkende Fordelingsmaade,

der nu gælder for F. D. B., for i alt Fald en Del Varer, medfører og vil fortsætte med at medføre, at en ikke ringe Omsætning tvinges over til de private Importører og Grossister, som vil være relativt mere leveringsdygtige end F. D. B. Der vilde ikke være noget at sige hertil, hvis F. D. B.s Disponenter var ringere til deres Arbejde end de andre. Men dette er de ikke, og det er jo heller ikke afgørende under de herskende Forhold. Der kan i disse Forhold intet bebrejdes vore Mænd, som med den største Ærlighed og Nøjagtighed har opgivet F. D. B.s Indførsel i 1931 af de forskellige Varer, som vort Bidrag til Fordelingsberegningens Grundlag. Men med desto større Kraft maa F. D. B. kræve sin forholdsmæssige Andel i Indførslen.

F. D. B. vil ikke deltage i de evige Klager over Valutakontoret og dets Administration, selv om F. D. B. som Følge af den gældende Fordelingsregel er saa daarligt stillet som nogen Importør kan være.

Ingen vil kunne paastaa med Rette, at F. D. B. plejer at protestere mod, hvad Regering og Rigsdag bestemmer som Lov og Ret i Landet. Der er andre, som benytter enhver Lejlighed til at raabe op og søger at rejse en Stemning mod Love og

Bestemmelser, som griber generende ind eller paastaas at gribe generende ind i deres Erhvervs Udøvelse. Det er F. D. B.s Skik at tage Vilkaarene, som de bydes, og indrette sig derpaa. Men med Fordelingen af den sparsomme Valutabeholdning, Landet for Tiden har, er man saa langt ude over, hvad man kan forlange, at en Tredjedel af Forbrugerne og deres Organisationer i det lange Løb skal leve under sammenlignet med, hvad der samtidig bydes det private Erhvervsliv. Og Urimegheden bliver jo større, fordi Hovedparten af den til Fordeling værende Valuta som nævnt hjembringes af de fleste af de Forbrugere, hvis Interesse man ved Fordelingen træder for nær.

F. D. B.s Bestyrelse og Repræsentantskab har i Aarets Løb mange Gange drøftet dette Forhold og har nu besluttet at høre F. D. B.s højeste Myndighed — Generalforsamlingen — i denne Sag. Vi mener, at Tiden er inde til at protestere mod den Uretfærdighed, der øves mod os, og til at sætte alt ind paa, at ændrede Forhold indføres, saaledes at Forbrugerne Organisation i det mindste kan virke paa lige Fod med det private Erhverv.

Jeg slutter derfor med at indstille Beretningen om F. D. B.s Virksomhed til de Delegeredes Godkendelse og beder om Deres Udtalelser herom og navnlig, om man deler Repræsentantskabets og Bestyrelsens Opfattelse af, at man bør rejse en Protest mod Valutafordelingen og kræve en retfærdig Ordning gennemført snarest.

Andels-Anstalten »Tryg« i god Udvikling.

Andels-Anstalten »Tryg« afholdt sin ordinære Generalforsamling den 16. Maj i København. Repræsentantskabets Formand, Pastor *Geert-Jørgensen*, bød Velkommen og gav Ordet til Kontrol-Komiteens Formand, fhv. Trafikminister *Ths. Larsen*, der aflagde Beretning om Virksomheden i 1934.

Ved Udgangen af dette havde Selskabet en samlet Forsikringsbestand paa 141,6 Mill. Kr. samt en Bestand af Rente-Forsikringer paa 1,3 Mill. Kr. aarlig Rente. Saavel paa Baggrund af Aarets økonomiske Resultat, der udviste et Overskud paa 425.000 Kr., som i Almindelighed, betegnede Formanden det forløbne Aar som fuldt ud tilfredsstillende for Selskabets Virksomhed og Stilling.

I Tilknytning til Beretningen udspandt sig en kort Diskussion bl. a. om Reklamering for Selskabet, som man fra enkelte Sider ønskede noget kraftigere.

I Direktør *Kjærsgs* Forfald paa Grund af Sygdom aflagde Direktør *And. Hansen* Regnskabet, der bl. a. udviste en Præmie-indtægt paa 5,6 Mill. Kr. samt Renteindtægt paa 1,9 Mill. Kr. og Forsikringsudgifter paa 3 Mill. Kr. Forsikringsfonden androg ved Aarets Udgang 40,7 Mill. Kr., og Bonusfonden udgjorde efter Henlæggelsen i Aar 2,9 Mill. Kr.

Ved de stedfundne Valg genvalgte Pastor *Geert-Jørgensen*, Vejlbj, Grosserer *H. B.Thorsen*, København, og Landstingsmand *Albert Jensen*, Svendborg, til henholdsvis Formand og 1. og 2. Viceformand for Repræsentantskabet. Til Medlemmer af Kontrol-Komiteen genvalgte Folketingsmand, Læge *J. K. Jensen*, Gørding, Skovfoged *J. M. Jørgensen*, Fuirendal, og Toldkontrollør *C. Schmidt*, København, ligesom Revisorerne, statsautoriserede Revisorer *M. Green* og *K. Helmond*, genvalgte.

Elevmøde paa Andelsskolen.

Dette finder Sted Lørdag den 22. og Søndag den 23. ds. Førstnævnte Dag deltager de gamle Elever i Skolens Sommerbal, og om Søndagen er der Tale af Forstander *Godsk Kl. 9, og Kl. 11* er der Generalforsamling i Elevforeningen. Om Eftermiddagen (Kl. 2½) holder Redaktør *A. Axelsen Drejer* Foredrag i »Ørnereden«, og senere er der Udflugt til Lillebæltsbroen og Baalfest om Aftenen.

Til Dækning af Udgifter ved Foræringen betales for begge Dage 4 Kr. og for Søndagen 2,75 Kr. Skolen sørger for Nattelogis, men der maa medbringes et Tæppe.

Indmeldelsen slutter den 17. ds. og maa sendes til Lærer, cand polit. *Niels Banke*, Andelsskolen.

*

Kredsmøder har været afholdt

Landet over.

Løbet af Maj Maaned er der som sædvanlig afholdt F. D. B.-Kredsmøder Landet over, hvor de respektive Kredsrepræsentanter har aflagt Beretning om F. D. B.s Virksomhed i 1934 og har forelagt Regnskabet, som nu senere kom til Behandling paa Generalforsamlingen. Fra forskellige af disse Møder har vi modtaget Meddelelser, som vi bringer nedenfor:

*

Den 16. Maj afholdtes Kredsmøde i F. D. B.s 12. Kreds paa Højskolehotellet i Ringe. Efter at Repræsentanten, *H. J. Jensen*, havde budt Velkommen, aflagde Næstformanden i F. D. B.s Bestyrelse, Amtsradsmedlem *N. C. Poulsen*, Kauslunde, Beretning om F. D. B.s Virksomhed i det forløbne Aar. Der fulgte en livlig Forhandling, hvorefter der foretoges Valg af Repræsentant. *H. J. Jensen* meddelte, at han paa Grund af Alder ikke ønskede Genvalg. Ved stedfunden, bunden Omvalg mellem Uddeler *Pedersen*, Ryslinge, og Lærer *Nielsen*, Pejrup, valgtes sidstnævnte til Repræsentant.

Fra flere Sider rettedes der en velfortjent Tak til *H. J. Jensen*, Trunderup, for trofast Arbejde i de ca. 35 Aar, han har fungeret som Repræsentant.

*

Den 21. Maj afholdt Brugsforeningerne i F. D. B.s 15. Kreds det aarlige Sommermøde i Skelskør Lystskov under overordentlig god Tilslutning. Repræsentanten, Gdr. *Lauritz Kristiansen*, Sorø, bød Velkommen og aflagde Beretning om Fællesforeningens Virksomhed i 1934.

Beretning og Regnskab godkendtes uden Diskussion.

Repræsentanten aflagde derefter Beretning om Kredsudvalgets Arbejde siden sidste Kredsmøde. Udvalget er af den Opfattelse, at saafremt Kredsudvalgene rundt om i Landet skal faa den tilsigtede Betydning, maa der finde et nærmere Samarbejde Sted mellem Udvalgene og Fællesforeningen, og man stiller sig der-

SKÆRSOMMER

AF OLAF GYNT

TEGNING AF ARNE UNGERMAN.

Hør Lærkens lyse Toneløb!
En Midnat brister Bøgens Svøb
til Nattegalens Klange!
Med røde Roser i sit Haar
paany den blonde Jomfru Vaar
paa Danmarks grønne Marker gaar
blandt Lov og Fuglesange!

Hør Aarets skønne, gamle Kvad
om Kildens Latter, Bøgens Blad
og Blomsterflor paa Mulde — — —
betenk dog med et Gys, at al
den Pragt for Stormen vejres skal!
Først mejes Kornets Tusindtal — — —
saa følger Is og Kulde!

Paany det fagre Æventyr
om Overflod af Blomster, Dyr
og underfulde Farver — — —
Mariehønen rød og trind
og søvni Bi paa Middags Vind
og Edderkoppens sølvgraa Spind
og Pragt fra brune Larver!

Er Aaret ej som en Musik,
hvor alt, som visned' og forgik,
ny Svøb og Skønhed føder — — —
og selv i Høstens Orgelklang
er Mindet om et sødt »engang«
og Varsel om, at over Vang
snart genfødt Vaaren gløder!

Nu drager over Danmarks Hus
den store Sommers varme Brus
af gode, gyldne Dage!
Og hviner Høstens Fugletræk
ved Vintrens Pust forskrækket væk — — —
ved Klang af Vaarens første Bæk,
de vender stolt tilbage!

for afventende overfor den nærmeste Fremtid i Haab om, at noget vil vise sig.

Det gamle tilbagevendende Krav om en Manufakturafdeling i Slagelse savnedes heller ikke denne Gang. Hertil svarede Repræsentanten, at saa længe Valutavanskelighederne frembød saa store Hindringer for den frie Samhandel mellem Landene, kunde man ikke forvente, at der blev oprettet nye Afdelinger. *H. J.*

*

I 19. Kreds afholdtes Kredsmøde i Køge den 15. Maj. Kun 4 Foreninger var ikke repræsenteret. Repræsentanten, Lærer *J. Tudvad*, aflagde en særdeles fyldig Beretning om Virksomheden og gav en

kort Forklaring over F. D. B.s Regnskab. I Tilknytning hertil førtes nogen Diskussion om Salget indenfor de forskellige Afdelinger, og bl. a. drøftede man Aalborg-Systemet og fremførte det ønskelige i, at saadanne Udsalg blev oprettet i flere Byer, f. Eks. Køge.

Redaktør *A. Milling*, Uddelerbladet, holdt til Slut Foredrag om Uddelerforeningens Mønsterkontrakt og paa pegede forskellige Punkter i denne. Der paafulgte en kort Forhandling.

*

Under meget stor Tilslutning afholdtes Kredsmøde i 22. Kreds i Ryomgaard den 20. Maj. Repræsentanten, Gdr. *Frands Rasmussen*, Søby, aflagde Beretning og omtalte Aarsregnskabet og dets Resultat, der giver Mulighed for Udbetaling af 7 pCt. i Overskud.

Efter den aflagde Beretning førtes en kort Forhandling, hvorefter man drøftede Oprettelsen af et Kredsudvalg. Det besluttedes, at man ikke fra Brugsforeningernes Side ønskede et saadant i Kredsen. Til Slut gav Kredsrevisor *J. C. Ellehauge* nogle Oplysninger om Foreningernes Regnskabsforhold.

*

Kredsmødet i 27. Kreds afholdtes i Lemvig den 21. Maj. Over 700 Mennesker deltog. Kredsen Repræsentant, Gdr. *Jens Nielsen*, Godballe, omtalte F. D. B.s Regnskab og Virksomhed. Direktør *Frederik Nielsen*, F. D. B., holdt Foredrag særlig om Valutasituationen og Brugsforeningernes Muligheder for Forsyning med forskellige Varer. Endvidere talte Arkitekt *M. K. Michaelsen* om Indretning af Brugsforeninger.

I Forbindelse med det vellykkede Møde foretoges pr. Ekstratog en Udflugt til Harboøre og Thyborøn, hvor man i Kirken fik fortalt af Redaktør *Lilholdt* om Egnen og Befolkningen.

*

Til de varme Sommerdage.

Selv om Termometerstanden i den senere Tid jo ikke har opfordret synderligt til at spekulere paa Sommervarme, og hvad dertil hører, har vi vel ikke helt mistet Fortrøstningen til, at der engang igen maa komme Lunelse i Luften — endda saa megen Varme, at vi vil komme til at ønske os Kølighed til *Lindring* mod Varmen. I hvert Fald maa man jo være forberedt paa noget saadant. Dette har ogsaa F. D. B.s *I senkramafdeling* været, idet den har udsendt et Katalog med Priser og Afbildninger af *Telte* i alle mulige Udgaver alt efter Formaalet: Pyramide-, Tag-, Trops-, Strand- og Omklædningstelte.

Samtidig har Afdelingen udsendt et andet Katalog, der ogsaa har med Sommeren at gøre, nemlig over *Iskasser* og *Is-skabe*, der efterhaanden mere og mere indgaar som en Del af et moderne Køkken.

*

Danmarks smukkeste beliggende Brugsforening.

Paa Nordvestsiden af Bornholm i Nærheden af Hasle og lige ud imod Kysten ligger *Vang* Brugsforening, der i Løbet af det sidste Aarstid har ladet foretage Opførelse af en ny Bygning under Ledelse af F. D. B.s Arkitektkontor. Foreningen betegnes, sikkert med Rette, som en af de skønnest beliggende i Landet. Den er opført yderst paa Skrænten, der falder stejlt ned mod *Vang* Havn. Der er Udsigt til Hammeren og til modsat Side til Ringebakkerne, og i klart Vejr skal man kunne se Sveriges Kyst.

Den nyopførte Bygning giver baade Medlemmerne og Foreningens Ledelse Anledning til den største Tilfredshed — med sine smukke og velafstemte Farver og gode Indretning i det hele taget.

Her bringer vi et Par Billeder fra *Vang* Brugsforening i de nye Omgivelser.

tes bedst gennem Brugsforeningerne, hvor Kvinderne ved Hjælp af deres Medlemsret selv kan være med til at lede Udviklingen i den rigtige Retning. Hovedstadens kooperative Husmoderforening er et af de Organer, der lærer Kvinderne at udnytte deres Kræfter i Fællesskab til Gavn baade for de enkelte Husholdninger og for Samfundet.

Efter endnu nogle Sange tog Direktør *I. M. Johansen* Ordet og fortalte med sit kendte Lune, hvor glad Hovedstadens Brugsforening var for Husmødrene i Almindelighed og for den kooperative Husmoderforenings Medlemmer i Særdeleshed. Han udtalte Haabet om, at denne Forening af Hjemmenes »Finansministre« maatte vokse sig stor og stærk.

— Endelig traadte Fru *Karen Appell* frem og oplæste en overordentlig vittig skrevet »Aarets Dagbog«, der paa en fornøjelig Maade gav Forsamlingen et Indblik i, hvad Foreningen havde beskæftiget sig med i det forløbne Aar. Og det var sandelig ikke Smaating. — Festen sluttede med et hyggeligt fælles Kaffebord og efterfølgende Dans med de medbragte Mænd. ck.

De 200 Deltagere i Stiftelsesfesten bænkedede omkring Kaffebordene.

Husmoderfest i København.

Hovedstadens kooperative Husmoderforening fejrede den 16. Maj sin 2-Aars Stiftelsesdag ved en smuk og vellykket Fest, der havde samlet over 200 Mennesker.

Foreningens Formand, Fru *Sylvester Jensen*, bød Velkommen og takkede H. B.s Driftsledelse og Forretningsudvalg, Foredragsholdere m. fl., der havde bidraget til de opnaaede gode Resultater.

Derefter sang Husmoderforeningens Sangkor under Operasangerinde Fru *Harriet Vendelhavens* kyndige Ledelse en Række smukke og stemningsfulde Sange, og saa fik Borgerrepræsentant Frk. *Nina Andersen* Ordet for at holde Fest-talen:

Det er først i de senere Aar, at Kvinderne rigtig har faaet Forstaelsen af, hvilken Magt de er i Besiddelse af, naar det gælder Indkøbet. Denne Magt udnyt-

— Endelig traadte Fru *Karen Appell* frem og oplæste en overordentlig vittig skrevet »Aarets Dagbog«, der paa en fornøjelig Maade gav Forsamlingen et Indblik i, hvad Foreningen havde beskæftiget sig med i det forløbne Aar. Og det var sandelig ikke Smaating. — Festen sluttede med et hyggeligt fælles Kaffebord og efterfølgende Dans med de medbragte Mænd. ck.

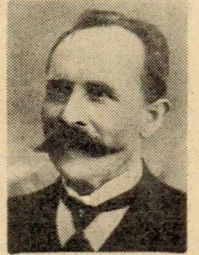
Rettelse til »Flaget er hejst«.

I vor Meddelelse i Nr. 10 om *Ølstrup* Brugsforenings Jubilæum meddeltes Navnene paa 3 af Foreningens hidtidige Formænd. Der skulde imidlertid have været 4 Formænd, og den, som manglede i vor Meddelelse, er Gdr. *Kr. Jensen*, Hjulund, der var Formand under Nedgangstidens vanskelige Periode i Aarene 1928—34.

Flaget er hejst —

I Fællesforeningens Fabrikby *Viby*, Jylland, fejrede den stedlige Brugsforening sit 25-Aars Jubilæum den 12. Maj ved en uhyre vellykket og meget talrig besøgt Sammenkomst i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Aarhus.

Formanden, Lærer *O. P. Asholt*, bød Velkommen til Medlemmer og Gæster og gav senere et Overblik over Foreningens Tilblivelse og Udvikling gennem Aarene. Dens første Formand var Sæbemester *Mikkelsen* paa F. D. B.s Fabrikker, og en anden kendt Brugsforeningsmand,

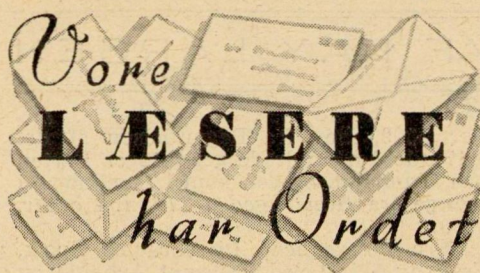
Foreningens første Formand, Sæbemester *Mikkelsen*.

Konsulent *Fr. Voigt*, havde baade ved Foreningens Oprettelse og senere haft stor Betydning for Virksomheden. Fra en ringe Tilslutning i Begyndelsen er Medlemstallet og Omsætningen vokset jævnt og støt gennem Aarene. Omsætningen var i det første Aar paa ca. 40000 Kr., men nu i 1934 paa 386000 Kr. Navnlig de seneste Aar har givet stærk Forøgelse. Den samlede Omsætning i de 25 Aar har været 5¼ Mill. Kr., og der er i Overskud udbetalt ca. 300000 Kr. Formanden rettede en Tak til tidligere og nuværende Ledere og Medarbejdere i Foreningen og sluttede med et Leve for den nuværende Uddeler, *J. Brandt*.

En Række Talere havde Ordet for at bringe Lykønskning. F. D. B.s Kredsrepræsentant, *L. Pedersen*, Todbjerg, overbragte Fællesforeningens Hilsen. Direktør *Ch. Larsen*, F. D. B.s *Viby*-Fabrikker, takkede for godt Naboskab. Endvidere talte Forretningsfører *Houngaard*, Manufaktur-Afdelingen, Aarhus, Repræsentant *Nielsen*, Arbejdernes Produktionsforening, Redaktør *A. Milling*, Uddelerbladet, og Overlærer *Andreasen* (for Personalet). Til Slut takkede Uddeler *Brandt* for Lykønskning og anden Venlighed, og efter at der var oplæst en Revue, tog Dansen sin Begyndelse.

Portrætter (fra v.): Nuv. Formand, Lærer *O. P. Asholt* og Uddeler *J. Brandt*. — Personalet samlet udenfor *Viby* Brugsf.

Bonusprincippet.

Det er nok rigtigt, at Fællesforeningen ikke har opfundet Bonusprincippet, hvad den heller ikke er beskyldt for, derimod har den nok Æren for den særlige Form, her er Tale om. Det er heller ikke bestridt, at Princippet muligt har haft sin Betydning, men kun at det næppe har det nu, fordi Forholdene er ændrede, og fordi Maaden, hvorpaa det gennemføres, bidrager til at gøre det illusorisk.

Statistikken, Direktør Fr. Nielsen anfører, kan ikke tages som Bevis, thi den er selvfølgelig bygget paa de underskrevne Sluttedler og ikke paa de Realiteter, som fremgaar af Brugsforeningernes Regnskaber, og Fællesforeningen er jo ikke uvidende om, at disse to Ting ikke i alle Tilfælde dækker hinanden.

Den ændrede Ordning af Princippet, der nu er gennemført, beviser jo ogsaa kun yderligere dets Betydningsløshed; thi det hedder nu, at den, der aftager mindst 90 pCt., faar 6 Øre i Bonus, og den, der tager mindre end 90 pCt., faar 4 Øre. Det ser jo ikke ud af saa lidt at kunne faa Margarine 6 eller 4 Øre billigere end andre, og det vil sikkert som hidtil præge Sluttedlerne. Men med en saadan Opfattelse af Sagen bluffer man blot sig selv, thi Direktør Fr. Nielsen siger udtrykkelig, at der er kun yderst faa, der ikke faar de 4 Øre, og han har udtrykt dette »yderst faa« andetsteds med 25, og at heraf 23 overhovedet ikke har været at formaa til at forhandle F. D. B.s Margarine.

Disse sidste kommer altsaa slet ikke i Betragtning i denne Forbindelse, og det vil sige, at i Stedet for at tale om 6 og 4 Øre — som lyder af noget — er Forholdet nøgternt udtrykt kun det, at man nu kun giver 2 Øre til dem, der aftager over 90 pCt.

Naar denne Realitet kommer til at staa Brugsforeningerne klart, mon de saa ikke hellere vil bede sig fritaget, thi skal Bonusprincippet fortsættes, kan man sikkert ikke vedblivende gaa udenom regnskabsmæssige Oplysninger som Grundlag, og da vil sikkert adskillige finde, at dette Posekiggeri ikke er de 2 Øre værd.

Det her anførte er, hvad der angaar Sagens Realitet. Hvad der iøvrigt anføres i Tilsvaret til min Artikel, synes kun at have det Sigt punkt at gøre det klart, at Brugsforeningerne ikke er paa det rene med deres Stilling overfor Fællesforeningen. Der tales saaledes modsætningsvis om Brugsforeninger, som virkelig sætter noget ind paa at fremme F. D. B.s Margarineproduktion, og om at de er lukne, hvis Salg kun udgør Halvparten i F. D. B.s, medens der naturligvis slet ikke findes Udtryk for de 3 — af hvilke Vejen er den ene — som kun afsætter $\frac{1}{3}$ af deres Forbrug.

Muligvis kan det heller ikke benægtes, at der kan være Lunkenhed tilstede, men alligevel er det næppe helt korrekt at udtrykke det paa den Maade; thi Brugsforeningerne ved sikkert meget vel, at det er dem, der ejer Fællesforeningen, og at det i al Fald ikke er omvendt. Og at Brugsforeningerne er sig Forholdet bevidst, kan ydermere læses ud af Fællesforeningens fra Aar til Aar stigende Omsætning — ogsaa af Margarine —. Men Sagen kan ogsaa have Aarsager, der var mere nærlig-

gende at tænke paa end ond Vilje, nemlig rent forretningsmæssige, thi selv om Brugsforeningernes Ledelse aldrig saa meget kunde ønske at holde en for Kunderne brugsøkonomisk set ringere Vare ude, saa kan man nu en Gang ikke dette. Fællesforeningen gør det jo heller ikke, ellers var der, naar der tænkes paa Fællesforeningens Varer i Almindelighed, sikkert adskilligt, som hurtigst muligt burde bandlyses.

En mere eller mindre kunstig Prispolitik kan maaske nok hjælpe noget under saadanne Forhold — dog ikke en saadan, der gør den Vare dyrere, man ønsker frem — men hvad det først og fremmest kommer an paa, er dog Oplysning; thi vel kommer man ikke uden om, hverken i Fællesforeningen eller i Brugsforeningerne, at føre de Varer, Medlemmerne ønsker, men man kan oplyse dem om de Varers Kvalitet, man tilbyder, og om hvorledes de stiller sig brugsøkonomisk set sammenlignet med andre af tilsvarende Kategori.

Det er naturligvis udmærket, at vi har baade Brugsforeningerne og Fællesforeningen til at skaffe os alle ønskede Varer billigst muligt. Det er ogsaa ganske sikkert, at de fleste anerkender, at denne Opgave er løst med stor Dygtighed, og at ikke mindst Fællesforeningens merkantile Ledelse her er sin Plads voksen. Men der er dog Anledning til at gøre sig klart, at hvad der hidtil er udrettet i saa Henseende, hvor udmærket det saa end er sket, for Forbrugerne kun er een Side af Sagen, der endnu er løst. Thi det er vitterligt for alle, ogsaa for de Handlede, at der inden for Husholdningens Varehandel, oppisket af en stedse smartere og mere paagaende Reklame, findes Afsætning for en ogsaa stedse stigende Mængde Varer, hvis brugsøkonomiske Værdi er en saadan, at det aarligt er Millionbeløb, Forbrugerne ofrer paa dette Alter.

Kampen mod alt dette er selvfølgelig taget op af de faglige Husholdningsorganisationer, og den overordentlige økonomiske Betydning heri erkendt ogsaa af Landboforeningerne. Foreningen af jyske Landboforeninger f. Eks. har allerede gennem ikke saa faa Aar sat betydelige Penge midler ind i Arbejdet, og noget lignende er Tilfældet paa Fyn og i mange lokale Landboforeninger. Men det er altsammen kun en Draabe i Havet over for de store Handels- og Industriselskaber, som, saa længe kun disse i økonomisk Henseende smaa og svage Kræfter virker, stedse kan faa Raad til daglig i dyre Domme at købe hele og halve Sider i Dagbladene, ja saa galt i Brugsforenings-Bladet med, til en ganske ukontrolleret Propaganda.

Vore andre store Handelskaber for Gødning, Foderstoffer, Frø og Kul blev ogsaa snart klar over, at Pris og Kvalitet var to lige betydningsfulde Sider af det Arbejde, der skulde gøres, om man virkelig vilde komme Forbrugerne til Hjælp. Og der er jo ogsaa Antydninger af, at Fællesforeningen selv for sit eget Vedkommende er inde paa samme Tankegang ved Oprettelse af Laboratorier, Ingeniør-, Arkitektkontorer o. lign. Det er sikkert baade rigtigt og godt, men det virker blot ikke paa de Punkter, der virkelig betyder noget for Forbrugerne.

Det skal indrømmes, at den Opgave der her ligger for, ikke er let og heller ikke lader sig løse til Bunds i Løbet af kort Tid, men saa meget er sikkert, at er der Villie, er der ogsaa Vej, og Fællesforeningen har Magtmidlerne, og den har, hvad der ogsaa er af afgørende Betydning i denne Sag, Brugsforenings-Bladet, og den kan næppe i Fremtiden paa noget Punkt gavne Forbrugerne mere end ved at bruge begge Dele i denne Sags Tjeneste.

Baungaard.

J. Kr. Madsen.

*

Samlemærker i F. D. B.s indpakkede

Varer.

Den, der som en Lærer har lagt Mærke til, hvor ivrigt Børnene er optaget af deres Samlemærker fra forskellige originale indpakkede Varer, f. Eks.: Kaffetil sætning og Havregryn, kan ikke lade være med at tænke paa, at naar disse Varer fra private Fabrikker foretrækkes for F. D. B.s lige saa udmærkede, men meget billigere Varer, ja, saa skyldes det saa sandelig ikke Fatter; men det skyldes Børnene, der vil samle Mærkerne.

Ved Hjælp af dette mere eller mindre værdifulde Mærke — Værdi har det nemlig, det giver Børnene noget at være optaget af, som virker belærende — lykkes det flere og flere private Firmaer dels at holde deres Omsætning, og dels at forstørre den. Jeg har tit tænkt paa, at Fællesforeningen, der jo nu leverer forskellige udmærkede Varer i original Pakning, burde tage den Ide med Samlemærker op. Rimeligvis vil mange straks protestere mod denne »meningsløse« Varefordyrelse; men tænk nu alligevel over det. Dersom man kan fordoble Salget af Varen derved, saa kan man sikkert godt faa Raad til Mærkerne og endda faa en Ekstrafor tjeneste. For flere af F. D. B.s Varer kunde der blive Tale om ikke blot en Fordobling, men en Mangedobling af Salget — Tænk paa »Nyka«! —

Angaaende Mærkerne kunde man jo udarbejde en smuk Serie Brugsforeningsbilleder: Danske Virksomheder i det ydre og indre, Virksomheder i vore Nabolande og andre Steder i Europa — og jeg ved ikke, hvor mange Steder i Verden man kan finde Brugsforeningsbevægelse —, kendte Brugsforeningsmænd o. s. v. Billederne kunde sagtens blive billige, lærerige og først og fremmest attraaværdige.

Jeg lader herved Forslaget gaa videre til rette Vedkommende. »Lærer«.

*

Forslaget om Samlemærker er i og for sig ikke nyt eller fremmed for Lederne af de paagældende Afdelinger indenfor F. D. B. Naar man imidlertid ikke er slaaet ind paa noget saadant og formentlig heller ikke vil gøre det fremtidig, ligger den ganske naturlige Forklaring deri, at man nu engang ikke kan baade blæse og have Mel i Munden samtidig. Hvis man som det er Brugsforeningsbevægelsens Ide ønsker Vareomsætningen befriet for unødvendige Omkostninger og ønsker at slaa fast, at naar man køber Gryn, er det Gryn, man skal have og skal betale, og ikke Glansbilleder, ja, saa maa man ogsaa handle derefter i Praksis og lade være med at paalægge Forbrugerne af Gryn en ekstra Udgift til Billeder eller Bøger — vel at mærke for at faa Grynene. Her er F. D. B.'s konsekvente Stilling.

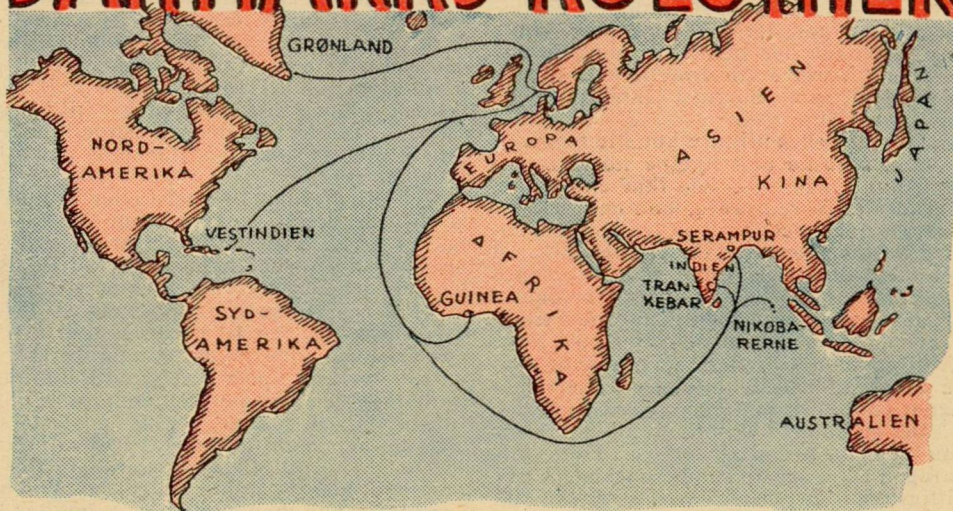
Uden at man behøver at være saa indtørket, at man ikke kan indse, at det naturligvis kan være meget morsomt for Børnene at faa Dyrebilleder og Bøger og maaske ogsaa at faa Billeder f. Eks. af F. D. B.s forskellige Virksomheder, kan man paa den anden Side ikke være blind for, at der jo egentlig ikke er nogen Mening i, at denne Morskab skal betales ved en Afgift paa Forbruget af Gryn eller Kaffetil sætning. Dertil kommer, at det er slet ikke nogen helt ringe Fordyrelse, der løber paa Varen gennem hele dette Gave-System.

Red.

*

DANMARKS KOLONIER

AF KAY LARSEN

Aar 1300, men fra Begyndelsen af det syttende Aarhundrede genoptoges Farten paa Grønland, og den kom i regelmæssig Gænge fra *Hans Egedes Tid*, fra omkr. 1730.

Fra Polaregnene hjembragtes Spæk, Tran og Skind ved trælsomt Arbejde og med et ringe Udbytte. Anderledes indbringende var Tropefarten, som Portugiserne og Spanierne længe var ene om, men som ved 1600-Tiden optoges med stor Kraft af Hollænderne og Englænderne og derefter af Franskmandene og Danskerne. Kong *Christian IV* udsendte *Ove Geddés* Eskadre til Ostindien for at faa fast Fod paa Ceylon. Dette lykkedes ikke rigtigt, men resulterede i Erhvervelsen af *Trankebar* paa Koromandelkysten, Forindiens Østside. I 1620 begyndtes Opførelsen af Fæstningen *Dansborg*, som staar den Dag i Dag og endnu bærer det kærnedanske Navn

Dansborg blev efterhaanden spækket med Kanoner og Udværker, Byen *Trankebar* selv omgaves med Volde og kanobelagte Bastioner, og det kom saa vidt, at vi kunde føre Krig med Nabofyrsten, *Rajahen af Tanjore*, og endda med Held byde selve Stormogulen *Spdydstagen* til Søs. Landomraadet udvidedes. I *Bengalen* fik vi først Kolonien *Dannemarksnagore*, senere *Frederiksnagore* (*Serampur*), og hele Øgruppen *Nikobarerne*, der blev omdøbt til *Frederiksoerne*, kom under dansk Flag. Vigtigst var det, at vi i disse Egne forskaffede os Varer, Krydderier, Sukker, ostindiske Stoffer o. l., som kunde sejles hjem med glimrende »Profit« og eksporteres til *Nabolandene*, særligt *Østersølandene*.

Dengang havde vi saa godt som ingen anden Eksport. Det danske Smør var meget daarligt, yderst tarveligt, og Produktionen deraf dækkede kun det hjemlige Behov. Derudover havde vi kun Korneksporten til *Norge* — og *Studedrifterne* fra *Jylland Syd* paa. I *Tidens Løb* etablerede *Ostindisk Kompagni*, senere »*Asiatisk Kompagni*«, *Handelsloger* (ofte med dansk *Militærbesætning*) i *Masulipatnam*, i *Patna* ved *Ganges*, i *Calicut* paa *Malabarkysten* samt i *Makassar* og andre Steder paa de nuværende *hollandsk-ostindiske Øer*. Med *Sultanatet Atsjin* paa *Sumatra* drev vi gennem *Decennier* en udstrakt og lønnende Handel.

Paa Kong *Frederik III's* Tid udvidedes

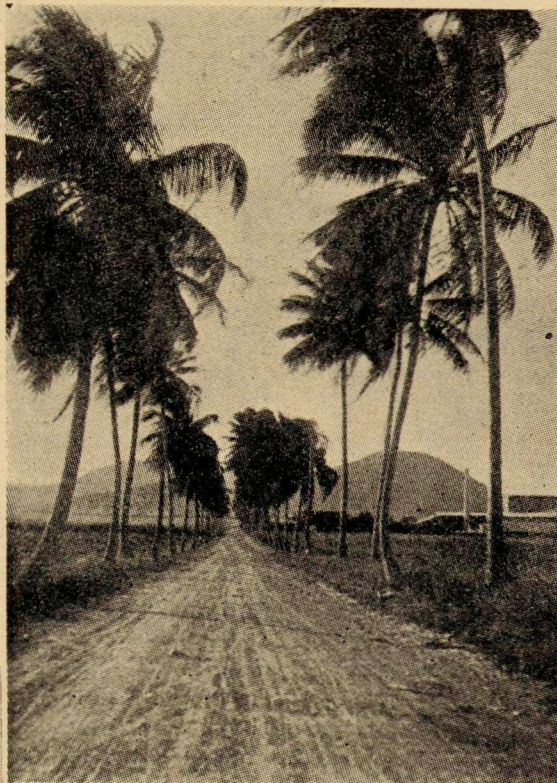
En stor Koloni, Verdens største Ø, har Danmark endnu tilbage, enorm af Udstrækning, imponerende ved sin Naturskønhed, vældig ved sine Vidder og saare mærkelig ved sine Beboeres, Menneskenes og Dyrenes særprægede Typer. Det er *Grønland*, som har været »koloniseret« i Aarhundreder, men først 1933 blev internationalt anerkendt som helt og holden dansk Besiddelse.

Det er allerede kommet paa Afstand i Folkets Bevidsthed, at Danmark har haft adskillige Kolonier — og det endda i »de varme Lande«. De ældre husker dog tydeligt vore vestindiske Besiddelser, som jo først blev afhændet for en knap Snes Aar siden. Navnet *Trankebar* har ogsaa nogen Klang endnu, men nærmest af forhistorisk Art, og det er dog ikke længere siden, at *Trankebar* var dansk, end at *Forfatteren* af disse *Linier* har truffet flere Mennesker, som var født i *Trankebar*, mens den var under dansk Flag. Næsten helt glemt er vort gamle Kolonidistrikt paa *Guineakysten* i *Afrika*.

Disse Tropekolonier var i over to Aarhundreder i dansk Eje og burde derfor ikke glemmes. Der ude bærer adskillige Steder og Storbygninger danske Navne den Dag i Dag. Kongelige danske Navne pryder endnu Bygningsværker af Rang og Betydning — i *Asien*, *Afrika* og *Vestindien*; en Mængde Grave derude minder om *Danskes Liv og Død* paa de fjerne Steder.

Der var en Tid, da vort Land var med i det store Kapløb om Kolonier. Hver søfarende Stat af Betydning vilde have egne Kolonier.

hvorfra der kunde hjembringes de kostbare Produkter fra »Eventyret«s Lande. Fra ældgamle Dage havde Danmark-Norge fast Fod paa *Grønland*, hvor *Islændere* havde bosat sig og havde blomstrende Kolonier: *Østerbygden* og *Vesterbygden*, allerede paa *Svend Tveskægs Tid*. Disse Kolonier gik tabt omkr.

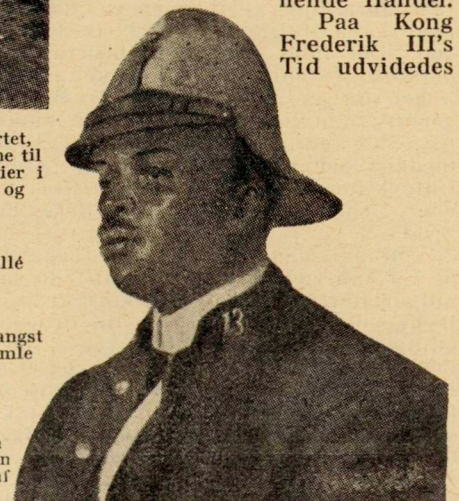
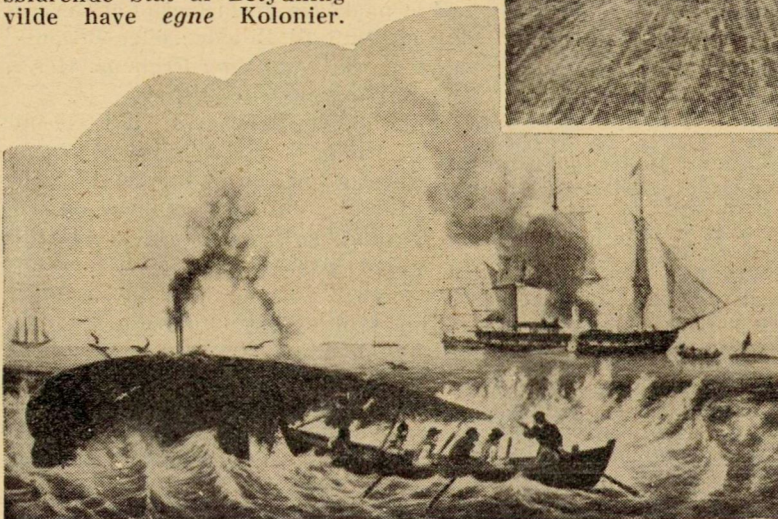

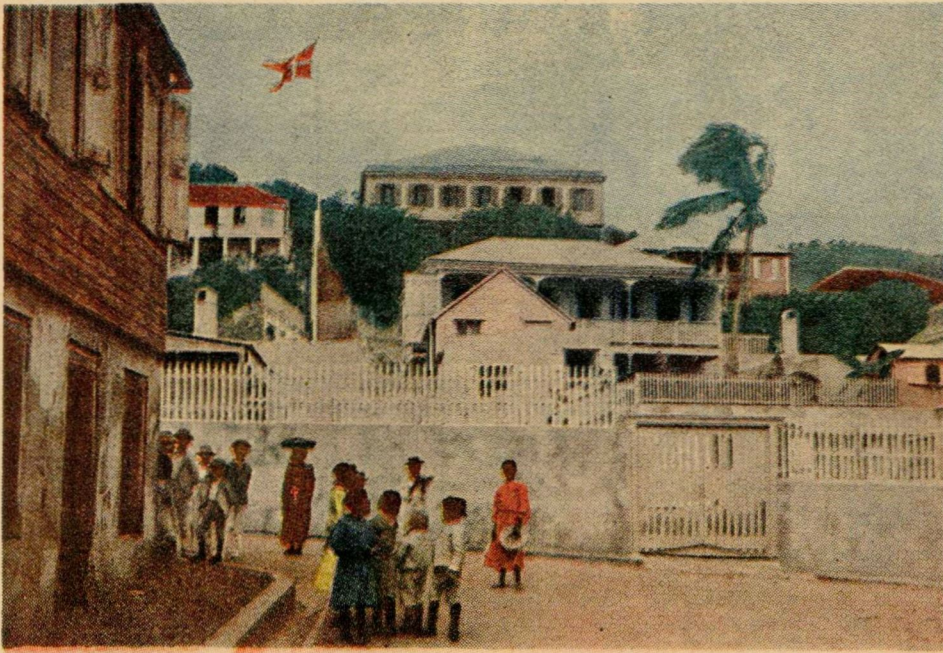
Øverst: Verdenskortet, som viser Rejseruterne til vore tidligere Kolonier i det fjerne Vesten og Østen.

I Midten: Palmeallé paa *St. Croix*.

Til venstre: Hvalfangst ved *Grønland* i gamle Dage.

Til højre: Politibetjent fra *Dansk Vestindien* (Efter Maleri af *Hugo Larsen*).

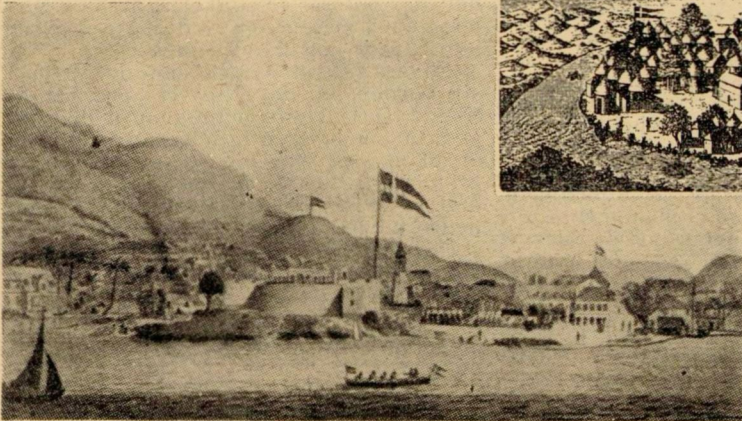

Øverst: Guvernørens Residens paa St. Thomas.
I Midten til venstre: Fortet Christiansværn ved Christianssted.

Til højre: Fredensborg ved Ningo paa Guineakysten. (Efter et gammelt Kobberstik).

Nederst: Dansborg, den gamle Fæstning ved Trankebar, som Danmark besad i over 200 Aar.

det danske »Imperium« med Afrika-besiddelser, — paa Guineakysten, hvor vi først havde Fæstningen *Frederiksborg*, senere *Christiansborg* ved Akra; det staaer den Dag i Dag og har beholdt sit danske Navn. I disse Egne gjaldt det Erhvervelsen af Guld og Elfenben, senere ogsaa af Slaver, som udførtes til Vestindien. Danmark tog (med Skam at sige) — ligesom alle de andre søfarende Nationer af Betydning — Del i Slavehandelen, og paa danske Skibe er der i Tidens Løb »udført« Ti-Tusinder af Negre til Slaveri paa de vestindiske Øer. Omraadet i Guinea blev udvidet ved Anlæg af en Række Forter langs Kysten: *Fredensborg* ved Ningo, *Augustaborg*, *Kongensten* ved Ada-Floden og *Prinsensten* i Augnalandet. Det gik ikke fredeligt af, og i Bøger om disse Kolonier kan man læse om æventyrlige Krige med Negerstammer, f. Eks. med de berøgtede Ashantier.

Det lyder som et Eventyr, men er ikke desto mindre aldeles historisk, at vore Tropper fra Christiansborg og de andre Forter i Forbindelse med de »danske« Negerstammer under deres egne Konger — alle under Dannebrog — ydede Englænderne uvurderlig Støtte overfor Ashantierne, som havde slaaet de engelske Tropper og rykkede ned mod Kysten med en vældig Hær. Den engelske Guvernør var blevet dræbt, og Ashantikongen førte Guvernørens afhuggede Hoved

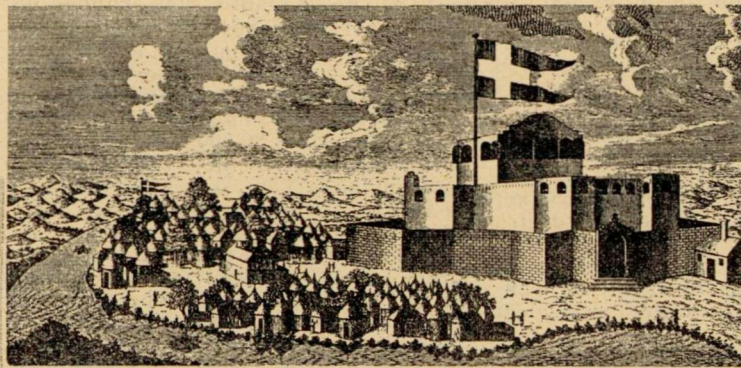
nøren, Mc. Carty's, Hoved. Dette blev saa efter Slaget af den danske Guvernør højtideligt overrakt Chefen for de engelske Tropper.

Nogle Aar forinden havde de Danske foretaget et Felttog af større Betydning. Guvernør, Major *Kjøge* rykkede Øst paa med danske Tropper og »danske« Akraer, Akvamboer, Ada'er og Akvimmer og erobrede efter en Række Kampe hele Augnalandet hinsides Rio Volta. I Fjendens Land byggede han Fæstningen *Prinsensten*.

Dette Fort blev saa sent som i 1845, altsaa for blot 90 Aar siden, haardt belejret af Augnaerne. Disse tog under et Udfald fra Fortet nogle Fanger, hvis Hoveder straks blev hugget af og sat paa Stager. Fortchefen, Ljnt. *Vilh. Svedstrup*, forsvarede imidlertid tappert Fortet, indtil den danske Orlogsbrig »Ørnen« kom til og skød Augnaernes Hovedby sønder og sammen.

De ostindiske og afrikanske Kolonier blev alle afhændede omkr. 1850, men i den »rigtige« Kolonitid tænkte man kun paa Udvidelser. Det danske Regime skulde ikke alene omfatte Polarland, Asienland og Afrika-Land, men ogsaa det gyldne Vestindien.

I 1666 tog en dansk Ekspedition under *Erik Nielsen Smed* Land paa St. Thomas. Denne Ø kom dog ikke helt i dansk Besiddelse, før en ny og større dansk Ekspedition 1672 kom til. Paa St. Thomas byggedes Fortet *Christiansfort*, hvis lyserøde Mure og mange Rum

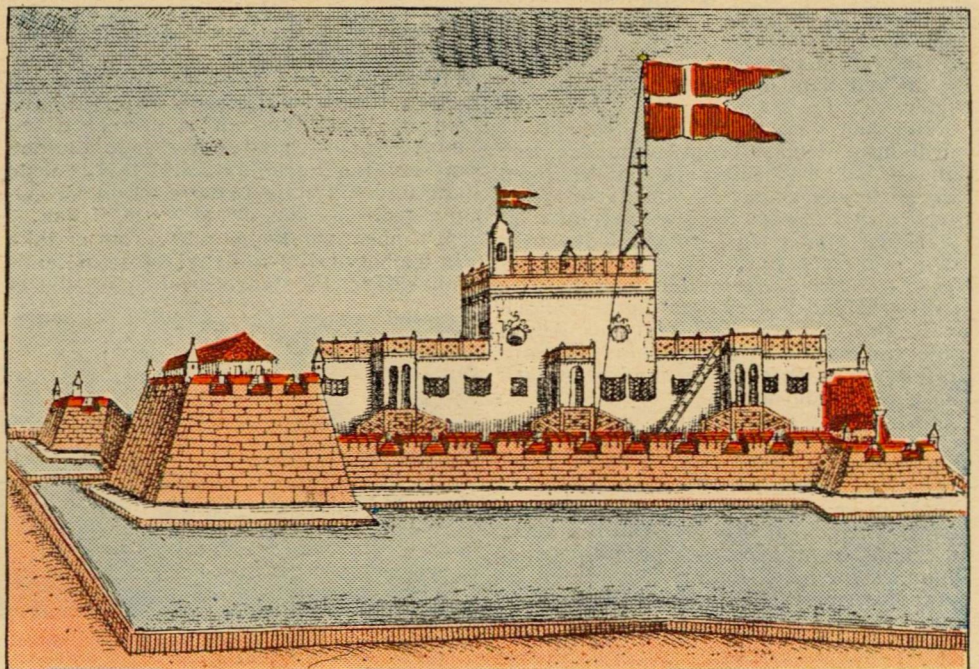

med sig i en fint udstyret Pose. Takket være den danske Hærs Indsats led Ashantierne et afgørende Nederlag. Vore Folk havde et Par Feltkanoner med, og de gjorde lyst

endnu staaer, og som i Slutningen af den danske Tid blev Politistation.

Fra Vestindien hjemsendtes Tobak og Mahogni og senere Sukker, Sukker og atter Sukker. Det blev raffineret i Danmark og genudførtes til Nabolandene. St. Jan blev taget i Besiddelse, og St. Croix blev købt (af Frankrig 1733). Der byggedes ogsaa et lille Fort paa St. Jan og hele to paa St. Croix ved de oplomstrende Byer, — Christiansværn ved Christiansted og Frederiksværn ved Frederiksted.

Endelig optoges Handelen paa *Kina*.

Der indrettedes et stort Faktori i Kanton, og derfra hjemførtes med de store, statelige Kinafarere mægtige Skibsladninger Te, Porcelæn og lakerede Træsager. Men Faktoriets var ikke en Koloni og havde ingen dansk Militærbesætning.

Vore Kolonier i Troperne styredes af Guvernører, støttet af talrige Embedsmænd — og af danske Tropper, Artilleri og Infanteri, i Vestindien ogsaa af Rytteri; de regulære danske Afdelinger suppleredes med Militis og med Afdelinger, rekrutteret af Indfødte i danske Uniformer og med dansk Overkommando. Sipoj-kompagnierne i Indien havde danske Kaptajner, men i Reglen indfødte Løjtnanter og altid indfødte Underofficerer.

Det var ikke saa helt sjældent, at der var god Brug for vor »ostindiske Hærsstyrke«. Haardst gik det løs 1756 under den saakaldte Perumalkrig. Den danske Grænsevogter *Naiken Perumal* var rig og havde gode Forbindelser ved Fyrsten af Tanjores Hof. Han var opsætsig mod den danske Guvernør *Krog* og fik omsider Fyrsten af Tanjore til at angribe Trankebar, der var blevet en anselig By.

Chefen for de danske Tropper, Major *Castonier*, tog alt brugbart Mandskab i Tjeneste og kunde hurtigt stille omtrent 2000 Mand. *Perumals* Hovedby *Ananda-mangalam* blev besat, men Fjenden svarede med at sende 4000 Ryttere og 2000 Mand Fodfolk ind over Grænsen, og i Tillali blev 2 danske Officerer, 24 danske Soldater og 45 indfødte Talliarer (letbevæbnede Soldater) efter en hidsig Kamp ynkeligt »masakreret«.

Alle danske Tropper blev saa trukket indenfor Trankebars Volde, og derfra holdt Kanonerne Fjenden fra Livet. Udenpaa Byportene opstables Sand-sække, da Spioner havde meldt, at Tanjorerne vilde jage Elefanter mod dem for at sprænge dem.

Det blev en haard Tid for Trankebars Beboere. Gamle Embedsmænd maatte tage Gevær paa Nakken og gøre Vagt paa Dansborg, mens Soldaterne Dag og Nat var ude paa Byens Volde. Tusinder af Indfødte fra Omegnen havde søgt indenfor Trankebars skærmende Volde. Føde skulde skaffes til mange, mange Mennesker. Hele Døgnet rundt drønedes der Kanonskud fra Voldene. Det gjaldt Liv eller Død. Men der var ikke én eneste Forræder mellem de mange Mennesker. Et fransk Hjelpekorps kom til — og langt om længe et Par danske Skibe. De hundrede løs paa Tanjorerne. Kystbyer; Rajahen blev ked af Krigen, sluttede Fred og havde siden godt Naboskab med os Danske.

De vestindiske Øer beholdt vi til 1917, da de ved Salg overgik til De forenede Stater.

Der kan være Tvivl om, hvorvidt vi burde have afstaaet Tropekolonierne. Een Ting er sikkert: Danmark havde ingen særlig Herskertrang, og vore Tropekolonier blev aldrig »gennemsyrede« af Danskhed. Dansk Ønske om et helt dansk Danmark viste sig klart ved vor frivillige Afsked med Bilandet Island 1918. Overfor Island var vi den stærkere Part, hvad Magtmidler angik. Vi lod Island glide fra os, medens vi ivrede for Sønderjyllands Genforening med Danmark — og opnaede den.

Beboerne i vor sidste, men største Koloni, Grønland, er saa dansksindede som nogen Fynbo, Sjællandsfar eller Jyde. Danmarks Ret til Besiddelsen af Grønland er blevet internationalt anerkendt. Kongen er Konge over Danmark og Island, men Danmark er Kongeriget Danmark med de sønderjyske Amter og det forhenværende Biland Færø, nu Færø Amt, samt Kolonien Grønland.

TUNGHØRES VEL

Om Foreningens Arbejde og om Landsstævne i Sommer.

Mon der egentlig er ret mange, som er klar over, at der i vort lille Danmark findes mindst 30.000 voksne tunghøre og døvblevne Mennesker? I dette Tal er de egentlig døvstumme altsaa ikke iberegnet.

Tunghøre Mennesker er i Virkeligheden uhyre vanskeligt stillede og bliver som oftest betragtet som »sære« eller »lidt til en Side« Sagen er, at den, der aldrig hører en Lyd, nødvendigvis maa bygge sin egen Verden op i sin Fantasi.

Meget ofte synker den døvblevne og tunghøre ned i den sorteste Fortvivlelse, bliver bitter paa Livet, bitter paa alt og alle, og saa naturligvis fyldt af en uhyre Mistroiskhed. Og det kan være forstaaeligt. Det er f. Eks. et af den tunghøres tragiske Momenter, at han eller hun paa Arbejds-markedet næsten altid skal skubbes ud, skubbes bort til Fordel for den hørende.

Er der kun et Faatal, som er klar over, hvor mange tunghøre og døvblevne der findes i Danmark, saa er Kendskabet til Landsforeningen: »*Tunghøres Vel*« ogsaa alt for lille. Af de 30.000 tunghøre er kun halvdandet Tusind Medlem af Foreningen.

»*Tunghøres Vel*«, som blev stiftet for 23 Aar siden, har sit Hovedsæde i København. Foreningen begyndte selvsagt under ganske smaa Kaar, men er gennem Aarene vokset og vokser stadig. Og trods det, at Foreningen stadig arbejder under for smaa Kaar, saa den sig alligevel i Stand til for fire Aar siden at købe sit eget Hus, *Badstuestræde 17*, København. Herfra foregaar der nu et maalbevidst Arbejde til Gavn for tunghøre og døvblevne.

Og Maalet er at faa saa mange tunghøre og døvblevne som muligt organiseret. En Organisation, hvor alle Parthensyn er lagt til Side. Her gælder kun een Lov: *det ubrydelige Sammenhold uanset Parti- og Standsforskæl*.

Foreningen ledes af en Hovedbestyrelse. Derunder er nedsat en Række saglige Udvalg, som behandler de forskellige Sager indenfor Foreningens Rammer. Der kan i Flæng nævnes: Udvalg for Apparatsamlingen, Propagandaudvalget, Aflæsningsudvalget og Erhvervsudvalget. Det er saaledes af allerstørste Betydning for Valg af Høreapparater at kunne gaa til Apparatsamlingen, hvor der findes et rigtholdigt Udvalg af Høreapparater. Denne Samling paatænkes nu omdannet til en Vandre-Apparatsamling for hele Landet, saa selv tunghøre fra Landets fjerneste Egne under kyndig Ledelse — og selvfølgelig gratis — kan drage Nytte af den.

Propagandaudvalgets Program er ikke mindre betydningsfuldt: at udbrede Kendskabet til og Forstaaelsen af, hvor vigtigt

En Time i Mundaflæsning i Badstuestræde 17.

det er, at alle, som helt eller delvis har mistet Hørelsen, staar sammen. Og her maa anføres, at der de sidste Maaneder er arbejdet hen paa at faa et Landsstævne nu i Sommer. Stævnet vil blive afholdt i *Fredericia* den 24. og 25. August. Der har allerede meldt sig et stort Antal Deltagere fra hele Landet, og det er at haabe, at det vil komme til at danne Grundlaget for det store Fremstød for Foreningen.

Især maa nævnes Mundaflæsning og Erhvervs sagen. I København, Odense og Aarhus har der allerede i en Aarrække eksisteret Aflæsningskursus, og i Fjor blev der oprettet Kursus i Randers, i Vinter i Nyborg og Svendborg. Mennesker, som efter at være blevet tunghøre eller maaske helt døve, deraf er sunket ned i den sorteste Fortvivlelse, er ved disse Kursus blevet som helt nye Mennesker.

Skønt Erhvervs sagen endnu kun er i sin Vorden, har det alligevel været mange til god Hjælp. Enhver tunghør og døv ved af Erfaring, hvilken Lidelse det er at skulle ud at søge Arbejde ... og faa Afslag ... næsten altid Afslag. Der arbejdes ihærdigt for at faa denne Gren af Virksomheden udvidet, saa der kan dannes et selvstændigt Erhvervs kontor, som under kyndig Ledelse kan samarbejde med Socialministeriet.

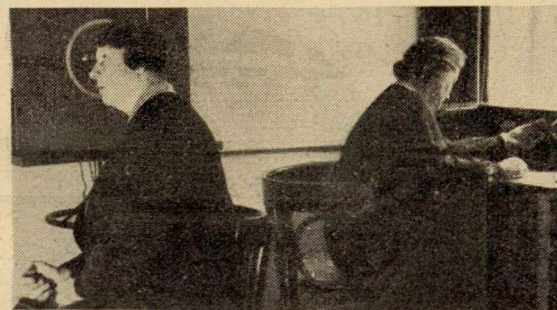
Naar et tilstrækkeligt Antal Medlemmer findes i en By eller Amt, kan der dannes Amtskredse. Der er foreløbig dannet Kredse i Odense, Aarhus og Randers, og Sjælland med omliggende Øer danner Københavns-Kredsen. Flere Kredse vil uden Tvivl inden længe følge efter, begyndende med Hjørring og ned gennem Jylland og Øerne.

»*Tunghøres Vel*« udgiver sit eget Blad: *Tidsskrift for Tunghøre*. Det er paa ca. 16 Sider og tilsendes Foreningens Medlemmer vederlagsfrit en Gang om Maaneden.

En Ide, som i sin Tid slog an i Sverrig: at danne Brevcirkler, er nu ogsaa taget op herhjemme. Mangfoldige døve og tunghøre Mennesker af alle Aldre og Klasser sidder nu ude over det ganske Land og fører en livlig Brevveksling med hinanden. I hver Brevcirkel deltager 6—8 Deltagere. Og naar man tænker paa, hvilken Oplevelse et Brev er for hørende, hvad maa det saa ikke betyde for de døve en Gang om Maaneden eller saa at modtage Brevpakken med lange Breve fra de 6—8 Dellagere, som de korresponderer sammen med.

Mennesker kan ikke taale at have det ondt. Det kan de, som mister Hørelsens kostelige Gave, tale med om. Livet bliver et Knug af Kampe og Ensomhed. Derfor kan det ikke stærkt nok siges til de 30.000 ude over det ganske Land: *Meld Dem ind i »Tunghøres Vel«*, vær med til at bygge Landet, for Deres egen Skyld, for Deres Skæbnefællers Skyld.

Peder Jensen Kjærgaard.

Fra »*Tunghøres Vel*«s Apparatsamling i Kastellet i Kbh. Patientens Høreøve afprøves paa Autometret.

Små ANMELDELSER

Samfundsspørgsmaal i Litteraturen. Skrifter udgivne af Udvalget for social Litteratur. Nyt socialt Bibliotek (Martin).

I denne Skriftrække er i Aarene 1925—35 hidtil udsendt 29 Bøger og agtes i nær Fremtid, som Nr. 30 i Rækken, udsendt: *Alva og Gunnar Myrdal: Krise i Befolkningsspørgsmaal. Dansk Oversættelse og Bearbejdelse ved Jørgen S. Dich.*

Denne Bog, der er skrevet af Professor i Nationaløkonomi ved Stockholms Universitet, Gunnar Myrdal, og hans Frue, Sociologen Alva Myrdal, har ved sin Fremkomst i Sverige i November 1934 vakt mere Opsigt end noget andet nationaløkonomisk eller sociologisk Værk i den sidste Generation. I Løbet af faa Maaneder er Bogen udkommet i tre store Oplag, og der findes næppe det Blad i Sverige, hvor den ikke er blevet omtalt og diskuteret.

Bogen rejser Nutidens Befolkningsproblem: at finde Midler, som kan hindre den Affolkning, der i Sverige — og det samme gælder, omend foreløbig i noget mindre Grad, i Danmark — vil blive Følgen af, at den nuværende Fødselshyppighed ligger 30 pCt. — i Danmark foreløbig kun ca. 10 pCt. — under, hvad der er nødvendigt for i det lange Løb at opretholde det nuværende Folketal.

I en helt igennem moderne, sociologisk og økonomisk underbygget Fremstilling, der er baaret af en stærk social Idealitet, gaar Myrdals ind for en Række befolkningspolitiske Reformers, der efter deres Mening baade vil betyde en større Lyst til at sætte Børn i Verden og samtidig medføre en Højnelse af Befolkningens Kvalitet og social-moralske Indstilling og en retfærdigere Fordeling af Nationens samlede Udbytte.

Af de tidligere udsendte Bøger kan nævnes:

P. Schou: Nationernes Samfund (2. Udg. 1934). — *Fred. Vedsø: Danmarks Industri (2. Udg. 1933).* — *Even Marstrand m. fl.: Det danske Samfund (4. Udg. 1934).* — *Den danske Stat (2. Udg. 1933).* — *Jens Toftegaard: Vore Skatter (2. Udg. 1932).* — *Dansk Folkeopdragelse, ved Fællesraadet for Folkeopdragelse.* — *A. Axelsen Drejer m. fl.: Den danske Andelsbevægelse (3. Oplag 1934).* — *Andr. Boje: Vort Børne- og Ungdomsværn.* — *Hendrik de Man: Socialismens Psykologi, Dansk Oversættelse ved Andr. Boje.* — *Otto Bauer: Rationalisering, dansk Oversættelse ved Even Marstrand.* — *K. J. Kristensen m. fl.: Det danske Landbrug.* — *Eli F. Heckscher: Industrialismen. Den økonomiske Udvikling 1750—1914. Dansk Oversættelse ved E. Mørck Salomonsen.* — *Jak. Kr. Lindberg: Magt, En Bog om Arbejdets Ordning I—II.* — *Even Marstrand: Arbejderorganisation og Arbejderkaar i Danmark fra 1848 til Nutiden.* — *Demokrati og Diktatur* ved P. Schou, Arthur Christensen, Knud Berlin, Knud Fabricius, E. Rager, I. V. Christensen, Ernst Christiansen, Ole Bjørn Kraft, Morten Kampbøvnere, Axel Dam, K. K. Steincke. — *Niels Lindberg: Nutidens Økonomi og Fremtidens. Betragtninger over den statskapitalistiske Udvikling.* — *Arv og Race* ved Øjvind Winge, R. Spærck, Gudmund Hatt, Oluf Thomsen, Aug. Goll, K. K. Steincke, Aug. Wimmer, Axel Garboe, Albert Olsen. — *L. V. Birck: Under Højkapitalismen.* — *Theodor Geiger: Samfund og Arvelighed.*

*

Folmer Dam og Agnes Elgstrøm: »Vore Fødemidler« (Svegårds Boghandels Forlag).

Med denne Lærebog i Fødemidlernes Varekendskab har vi faaet en længe savnet og meget nødvendig Fagbog, der vil kunne blive en god Raadgiver og Ven ikke alene for Husholdningslærerinderne — som den væsentligst er skrevet for — men ogsaa for enhver vaagen og interesseret Husmoder.

At Bogen er udarbejdet af dygtige Lærere, ser man straks, idet den — foruden at give udtømmende Besked om Emnerne — er inddelt i klart afgrænsede Afsnit, saa man hurtigt kan danne sig et Overblik over Indholdet og finde, hvad man lige i Øjeblikket har Brug for.

Bogens Styrke ligger i, at den, foruden den teoretiske Belæring, ogsaa giver praktiske Oplysninger. I Afsnittet »Kartofflen« er der saaledes en Oversigt over forskellige Sorters Navn, Udseende, Holdbarhed, Anvendelighed, Tendens til Misfarvning og andre Egenskaber. Den samme Grundighed og Forstaaelse af de praktiske Spørgsmaals Betydning viser sig igennem alle Bogens Afsnit.

450 Siders grundig praktisk og teoretisk Viden om vor Føde faar vi igennem denne Bog, det er ikke Ord, men Realiteter der gives, og alt nyt, der er kommet frem indenfor Ernæringsvidenskab, er taget i Betragtning her.

Allersidst i Bogen findes skematiske Oversigter over Fødemidlernes Sæsoner, deres Indhold af Mineralstof og Vitaminindhold, alt samlet efter de nyeste Resultater. Saaledes er Vitaminindholdet saa vidt gørligt angivet i internationale Enheder, der jo giver mere Oplysning og klarere Forstaaelse end de tidligere anvendte + og -.

Ligeledes findes der en righoldig Litteraturfortegnelse, der kan benyttes af særlig interesserede.

»Vore Fødemidler« er Haandbogen for den huslige Kvinde, der ønsker at være paa Højde med Udviklingen.

*

Kønsortering af daggamle Kyllinger. Ved Professor R. M. Forsyth. Paa Dansk ved Konsulent Jens Kr. Hansen.

Den eventuelle Mulighed for allerede paa Ægget eller i hvert Fald paa den nyfødte Kylling at kunne bestemme Han- og Hunkøn har gennem lange Tider beskæftiget Hønseavlere, men uden at noget tilfredsstillende Resultat blev naaet. Mange Fremgangsmaader er doceret, men det meste heraf er stempet som Overtro. Dog er man for flere Aar siden naaet til at kunne kønsbestemme visse Krydsningskyllinger ved Iagttagelse af Dunfarven. Men Metoden er altsaa kun brugbar over for bestemte Krydsninger.

Men nu er der kommen nyt fra Japan, som i mange Aar har været i Besiddelse af en sikker Metode. Professor *Forsyth*, British Columbia, tilegnede sig Metoden, holdt derefter Kursus i Kønsortering af daggamle Kyllinger over hele Kanada og i England og kom i forgangen Vinter til Danmark, hvor der paa Fyns Stifts Husmandsskole blev afholdt 4 Kursus i Kønsortering.

Her kom de fynske Husmandsforeningers Konsulent i Fjerkræavl, *Jens Kr. Hansen*, i Forbindelse med Professoren, og Resultatet blev bl. a. en Oversættelse af Professorens Bog om Kønsortering, som altsaa nu foreligger paa Dansk.

Alle de tekniske Enkeltheder ved Fremgangsmaaden gør Bogen udførligt Rede for. Den er skrevet i et let og klart Sprog, og en Mængde gode Billeder hjælper til den fulde Forstaaelse. Men der lægges heller ikke Skjul paa Vanskelighederne. Det kræver aarelangt Arbejde for Sorteren at naa til at kunne sortere med f. Eks. 95 pCt. Sikkerhed. Professor Forsyth selv maatte sortere 13.000 Kyllinger, før han naaede til fuld Forstaaelse. Om det saa vil være muligt for den store Flok af Hønseholdere at tilegne sig Metoden, eller man vil komme til at betjene sig af specielt uddannede Eksperter, hvilket sidste er Professorens Tanke, ja, det maa Fremtiden vise. Men for Fjerkræavlens i sin Helhed vil det være af stor økonomisk Værdi, at man straks kan sortere Hænekyllingerne fra og enten dræbe disse eller sælge dem til Federier.

Kr. J.

*

Bogen om Kronprinsen og hans Slægt. (Gyldendal).

I Anledning af Kronprinsbrylluppet har Gyldendals Forlag ladet udarbejde en meget smuk Bog, der foruden en indledende Tekst bringer en Mangfoldighed af Fotografier og Gengivelser af Billeder fra Kronprinsens og Kronprinsessens Barn- og Ungdom, Billeder af deres Slægt og korte Biografier af disse m. m. Ikke mindst interessante og morsomme er mange Amatørfotografier, som giver et Kig bag det officielle Forhæng. Ikke blot nu medens Begejstringen har været paa sit højeste, men ogsaa som en Erindring om Feststemningen vil Bogen om Kronprinsen virke interessant og underholdende.

*

Debat i Befolkningsfrågan. (Kooperativa Förbundets Bokförlag.)

K. F.s Forlag i Stockholm har gennem de senere Aar indledt et frugtbart Samarbejde med den svenske Radiofoni. Fra Slutningen af 1934 foreligger saaledes en Serie Foredrag »Internationella ekonomiska frågor«, der alsidigt og fagligt belyser den internationale økonomiske Situation, og som ved det kooperative Forlags Medvirken er blevet tilgængelig i Bogform. Det sidste Resultat af dette Samarbejde er den ovennævnte lille Bog om Befolkningsspørgsmaalet, der gengiver en Radiodiskussion, hvor svenske Universitetslærere, hver indenfor sit Omraade har givet et Indlæg. Professor *Myrdal* lægger for. Han stiller her Læseren, som i sin store Bog om Befolkningsspørgsmaalet, overfor den aftagende Befolknings alvorlige Problem, og rejser Kravet om en alsidig Socialpolitik, der skulde standse denne Udvikling. Derefter belyses i andre Indlæg Spørgsmalets geografiske, biologiske, økonomiske, sundhedsmæssige og etiske Problemer.

Niels Banke.

*

Peter Fleming: Eventyr i Brasilien. (Jespersen og Pio).

Denne Parodi paa en Ekspedition til det indre af Brasilien for at lede efter den forsvundne engelske Opdagelsesrejsende, Mr. Faweett, giver igen Læseren Lejlighed til at konstatere, at angelsaksisk Humor er noget for sig selv.

Forfatteren, den unge 27-aarige, Eton- og Oxford-opdragede Litterat maa efter Beskrivelsen siges at være Hovedpersonen i hele dette let komiske Foretagende. Paa ungdommelig, studentikos Façon med udpræget skoledrengeagtig Forkærlighed for den »særprægede«, blomstrende Stil med usædvanlige Billeder og Sammenligninger boltrer han sig i Fortællingen om sin og sine Ledsageres paa Forhaand dødsdømte Opdagelsesrejse.

E. S.

*

Et Løfte.

Af Inger Bentzon.

Tegninger af Rita Lund.

lovlig stærkt an paa ham eller hans Førstemand, Petersen — alt efter hvor gamle og ærgerrige de var! Harder fik lovlig meget for Vane at gaa paa Kroen om Aftnerne.

Men endelig fandt han en ren Perle, en halvgammel Kvinde, som passede ham upaa-klageligt og ikke interesserede sig for hverken ham eller Petersen i deres Egenskab af Ægteskabskandidater.

Hun hed Marie Skot og bad om at maatte

blive kaldt Fru Skot, ikke fordi hun havde været gift, men fordi hun fandt, at Kvinder over en vis Alder kunde gøre Krav paa den Titel.

»Der er noget latterligt ved en gammel Pige!« sagde Marie Skot, »man behøver bare at se den Forskel, der gøres paa, hvordan de behandler en i Butikkerne, enten man hedder Frøken eller Frue!«

»Der er ikke noget latterligt ved Dem!« sagde Harder, »tværtimod noget meget værdigt!«

Hun blev lidt rød, og han morede sig over, at hun endnu var i Stand dertil.

»De rødmer jo som en ung Pige!« sagde han, »men det klæder Dem nydeligt!«

»Aa nej, jeg er da gammel nok til at være — Deres Mor!« sagde hun, og hendes Stemme rystede let.

Han blev bange, han havde saaret hende.

»Det var jo kun min Spøg!« sagde han. »De sørger bedre for mig end nogen anden, siden min Mor døde!«

Hun bøjede blot Hovedet og tog et Fad for at bære det ud; han havde siddet og spist, mens de talte.

— Og Marie Skot gjorde Hjemmet saa hyggeligt for ham, at han vænnede sig til at sidde hjemme næsten alle Ugens Aftner. Før havde Krølivet tiltalt ham, men kun af den Grund, at hans egne Stuer forekom ham saa uhjemlige og tomme efter Dagens Arbejde. Nu spiste han sammen med hende og med Petersen, og de drøftede ofte Forretningen ved Bordet, og det var ikke frit for, at ogsaa Marie Skot sommetider gav gode Raad. Det var for Eksempel hendes Idé, at de igen skulde tage alle deres Folk paa Kost som i gamle Dage, i Stedet for som nu at lade dem spise ude. Marie mente, det vilde blive baade hyggeligere og billigere, og Petersen udtalte som sin Mening, at det gav ogsaa mere Sammenhold i Forretningen.

Men Harder gjorde Indvendinger.

»Det viste sig at være alt for meget for Mor, og De ved ikke, hvor meget det vilde lægge paa Dem, selvom De naturlig-

vis maatte have baade en Pige og god Konehjælp!«

Men Marie Skot mente blot, at det vilde være dejligt at have meget at staa i, og hun var meget interesseret i en Ombygning af Loftsetagen og Indretning af flere Værelser.

Og der blev meget Arbejde for Marie Skot! For Forretningen gik frem, Harder fik baade en Fragtrute og et Par Rutebils-linjer. Men Marie ledede det hele i Huset, og Folkene syntes om hende, skønt hun nøje stod paa Harders Ret og ikke taalte Ødselhed eller Sjuskethed i nogen Retning. Det store Værelse paa første Sal, hvor de alle spiste og opholdt sig i Fritiden, stod siden for mange Kuske og Chauffører som et rigtig Hjem, naar de tænkte tilbage paa den Tid, de havde været hos Harder. Selv Petersen, der sjældent vekslede et Ord med nogen ud over det allernødtørftigste, vænnede sig til at tale med Marie om alle de Fugle og Dyr, han saa paa Ruten ind gennem Skovene, naar han kørte til Købstaden paa den anden Side, for han var en stor Naturven og ogsaa en belæst Mand.

En skønne Dag sagde han til Harder, da de stod og vaskede Vogne:

»Før i Tiden syntes jeg, Dyrene var mere værd end Menneskene, men Marie Skot kunde næsten faa en til at forandre Mening!«

»Ih, Petersen!« sagde Harder. »De tager hende da vel ikke fra mig!«

Petersen blev hed i Hovedet og saa saaret paa Vognmanden.

»Det lader jeg nok være med!« sagde han, »hun har jo ikke Tanke for andet end alt Deres!«

»Ja, man er vist i Grunden godt forkælet!« sagde Harder og lo.

»Dér sagde De et sandt Ord!« sagde Petersen. »De kunde trænge til en skrap Kone, Harder!«

— Men det Ønske gik ikke i Opfyldelse, for da Harder var i Trediverne, blev han gift med en elskelig Bagerdatter fra Byen. Marie Skot gik ængstelig omkring, til den unge Frue sagde til hende, om hun da ikke vilde blive og hjælpe hende med Huset?

Og Marie Skot blev! Hun lod den unge Kone have det mest mulige af Æren og det mindst mulige af Sliddet ved Husførelsen, og da der kom Børn, blev hun deres elskede »Mor Mia!«

Det blev efterhaanden saadan, at det mest var Marie, der tog sig af Børnene, mens deres Mor havde travlt med Huset, men Marie skilte aldrig Mor og Børn, tværtimod var hun et Bindeled mellem dem. Hun passede dem, naar de var sunde og syge, og den unge Frue, som var et udmærket Menneske, blev Marie en god Madmor.

Maries Omkvæd til Børnene var altid: »Jeres Mor siger — jeres Mor vilde vist gerne have — det skal vi vise Mor —!« hendes Takt svigtede aldrig.

Hændte det, at Harder var borte, hende i Borgerforeningen, sad de to Kvinder godt sammen med deres Haandarbejde og havde altid nok at tale om — om de kære Unger.

De var for Resten ikke saa smaa endda nu, den ældste Dreng var allerede i Latinskole, og kom han hjem med gode Vidnesbyrd, sagde Fru Harder altid:

»Gaa op med dem til Mor Mia, hun bliver glad!«

Men Marie Skots Kræfter var i Aftagende, hun blev saa stille, men sit Arbejde passede hun lige godt.

Vognmand Harders havde endelig faaet en Søn — og saa laa han død i Vuggen, da han var nogle faa Uger gammel! Det var en Sorg, som hverken Faderen eller Moderen kunde komme over, men de besluttede at tage et Barn til sig som deres eget og samtidig flytte til en anden By.

Barnets Moder bragte det selv en Aften, efter at det var blevet mørkt. Harder lukkede hende ind, og hun bar det ind til den unge Kone og lagde det i hendes Skød. Det var en lille Dreng, akkurat saa gammel, som deres eget vilde have været, og Fru Harder trykkede det ind til sig, lo og græd, mens den unge Mor — en fattig Pige — stod og saa til og vred en Flig af sin Kaabe i sine arbejdsru Hænder.

»De vil jo nok være god ved ham?« hviskede hun.

Fru Harder saa op paa hende med Taarer i Øjnene.

»Det lover jeg Dem!« sagde hun, »vi skal nok være saa gode ved ham, som det overhovedet er muligt og sætte ham i Vej. Men saa maa De ogsaa love mig, at De aldrig vil røbe for ham eller nogen anden, at han ikke er vort eget Barn!«

»Nej, det skal jeg ikke!« sagde den unge Moder og kyssede Barnets lille Fod, som stak frem under dets Kjole, saa næsten løb hun ud af Stuen.

Steffen Harder blev eneste Barn og meget forkælet. Harder havde været til Aars, da de fik ham, meget ældre end Konen, og han forgudede Knægten og havde ham med sig ud paa Fragtture altid. Drengen vilde selv være Vognmand, en flink og kvik Fyr var han. Men saa faldt begge Forældre fra, og han kom meget tidligt til at staa paa egne Ben. Han sad der i den gamle Vognmandsgaard netop paa en Tid, hvor Bilerne var ved at fortrænge Hestene, og det var tit svært for ham at disponere rigtigt.

Det kneb ogsaa med den hjemlige Hygge, for de Husbestyrerinder, han fik, lagde

En Eftermiddag bad hun sig fri — til alles store Forbavelse, for det hændte aldrig ellers, at hun forlod Huset, undtagen sammen med Børnene. Men Marie Skot styrede sin Gang hen til den Sagfører, der bestyrede Harders Pengesager. Han blev noget forbavset, da hun kom frem med sit Ærinde.

»Jo, Fru Skot, selvfølgelig kan De give Harder alle Deres Sparepenge — men var det ikke bedre at ordne det ved Testamente?«

»Saa bliver det dyrere!« sagde Marie Skot.

»Ja, i Arveafgift —« sagde han, »det er sandt! Men sæt nu, at De gerne vilde hen og bo for Dem selv, De har slidt saa længe —«

»Tage derfra?« sagde Marie blot med et lille Smil.

Saa fik hun det, som hun vilde; Gavebrevet fik Sagføreren i Forvaring.

Kort efter fik hun en svær Tid med at passe Petersen, der nu var en gammel Mand. Han var meget syg, men vilde ikke paa Hospitalet, det kunde heller ikke gøre hverken fra eller til. Og han laa oppe paa sit Værelse med Udsigten til Domkirke-tårnet og Alikkerne, der fløj om Lugerne eller balancerede ad de gamle røde Tagrygge. Marie, der altid havde Evne til at finde ud af, hvad der kunde glæde Folk, laante Harders Teaterkikkert til ham, saa han kunde følge Fuglenes morsomme Færd.

En Dag kom en Søsterdatter for at se til ham, han tog ret ligegyldigt mod hende, og da hun var gaaet, sagde han bittert til Marie:

»Aadelsgrib! hun har aldrig keret sig om mig før, men nu tror hun, der er noget at arve!«

»Saadan maa Petersen ikke sige!« sagde Marie, hun sad ved hans Vindue og stoppede Strømper. »De har jo dog ikke trængt til hende før eller vist hende nogen Venlighed. Og det er da pænt af hende at komme, naar hun hører, De er syg!«

Petersen saa hen til hende

»Saa De synes jeg skal lade hende faa en Klat efter mig?« sagde han.

»Ja, jeg synes! Det er os Ældre, der skal holde af de Unge, saa lader de igen Godheden gaa videre til dem der kommer efter, det er saa Naturens Orden!« sagde Marie.

»Aa ja —« sagde Petersen og saa paa sine tomme Arbejdshænder — »hvem har været god ved mig? Jeg kunde jo lade Dem faa det?«

»Hvad skulde jeg med Deres Penge?« sagde Marie roligt.

Han blev lidt rød i Kinderne.

»Jamen, hvis jeg nu havde tænkt at lade det gaa til Harders Børn?«

Marie missede hastigt med Øjnene, og han lo drillende.

»Ja se, dem holder De mere af, end

De holder af Dem selv — eller af mig!«

»Naa ja, de uskyldige Børn er jo altid bedre værd at holde af end vi gamle Mennesker!«

»De mener, at vi er svinede til? Det passer nu ikke saa meget paa Dem, Marie, De er blevet bedre og bedre i de Aar, vi har kendt hinanden!«

»Der er da nok det, der hedder Selvtugt!« sagde Marie.

»Marie —«

Men hun rystede paa Hovedet.

»Det skulde nu ikke saa være, Petersen!« sagde hun. Men da hun skulde ned for at se til Middagen, tog hun hans Haand og trykkede den.

»Vi har alligevel haft det godt sammen i Arbejdet her i Huset!« sagde hun.

Udenfor paa Trappen blev hun staaende lidt og græd.

Det blev deres sidste Samtale, for han døde den følgende Nat. En Drillepind havde han været til det sidste, for det viste sig, at han allerede et Par Aar før havde gjort Testamente, efter hvilket hans Søskendebørn og Harders skulde dele hans ret store Formue halvt.

Og saa blev det Marie Skots Tur at dø. Hun var ikke egentlig syg, men svandt stille hen. Fru Harder passede hende med enestaaende Kærlighed.

»Her ligger De jo som en Dronning!« sagde den gamle Huslæge og saa tilfreds paa hendes skinnende rene Sengelinned og de smukke Blomster, der stod derinde. Børnene kom med saa mange, at det var helt svært for deres Mor at finde Plads til dem.

»Ja, hun er et velsignet Menneske!« sagde Marie Skot.

»Naa, De har da ogsaa fortjent det!« sagde Lægen, han havde set Marie passe Børnene gennem alle Børnesygdomme.

Harder selv kom nu og da op, og hver Gang klarede Maries Ansigt. Han stod lidt genert ved Døren og sagde, om der

da ikke var noget, hun vilde have bragt op?

»Joe —« sagde Marie Skot med sin svage Stemme, »det gør saa godt at ligge og sutte paa en Sveske!«

Han lo, han havde endnu noget af det drengede over sig, skønt han var en graahaaret Mand.

»De bliver Dem selv lig!« sagde han, »nu skal jeg hente noget til Dem!«

»Nej, det er da for galt, at rende helt ned til Købmandens!« sagde Marie forskrækket, men han var allerede paa Vej, og hun folde Hænderne og laa og saa mod Døren, til han kom igen.

»Jeg synes, det gaar tilbage med hende?« sagde Harder den Aften til sin Hustru, »det bliver helt sært at undvære hende! Du kan tro, uden hende sad vi ikke, som vi sidder nu! Jeg var godt nok ved at gaa i Hundene — eller i Sjusserne — da hun kom her i Huset —«

»Naa, den Vej har du vist aldrig skullet!« mente Fruen. »Men jeg var aldrig blevet en nogenlunde dygtig Kone for dig uden hende! — Jeg tror heller ikke, hun er helt klar mere, hun bad om det ældgamle Billede af dig, hvor du sidder som ganske lille paa din Mors Skød, og hun ligger og mumler til det nu og da, jeg tror, hun forveksler dig med et af Børnene —«

Men Marie Skot var ikke uklar. Hun laa nok og snakkede med Billedet eller rettere med Harders Mor — som hun dog aldrig skulde have kendt.

Nej, hun kendte hende kun fra den eneste Gang, hun havde set hende! Og hun passede vel paa ikke at røbe det eller paa, at nogen skulde høre, hvad hun sagde til den unge Mor, der sad der saa stolt og lykkelig med Steffen paa sit Skød.

»Nyt Tøj gav De ham, men de smaa Strømper, han har paa, havde jeg da strikket til ham, lige inden De fik ham. Gud velsigne Dem for det gode Hjem, De gav ham, hvad havde en anden en kunnet?

— Jeg lovede Dem højt og helligt, at han aldrig skulde faa det at vide. Men jeg kan da ikke tro at De og Deres Mand havde noget imod, at jeg prøvede at gøre det lidt godt for min Dreng, naar han trængte til det, og De var borte.«

Marie Skot saa paa det gode Ansigt og følte sig ganske tryk — men saa træt. Og som et træ Menneske sov hun ind.

— For Fru Harder og Børnene var hendes Død en Hjerteresorg. Men ogsaa Steffen Harder havde Taarer i Øjnene, da han skrev hendes Dødsannonce, saa trofast Tyende fandtes ikke mere — ak nej!

Og højere Magter styrede hans Haand, da han skrev, for da han havde sat det sammen til »Vor elskelige Veninde, Marie Skot er død fra os« — saa tøvede han lidt, stregede ud og satte i Stedet: »Vor elskelige moderlige Veninde, Marie Skot —«

For Husmødre!

**NU
ER DET
TIDEN**

at bruge den gode gamle
gennem tre Generatio-
ner foretrukne
LIQUID VENEER

til **RENSNING**
AFSTØVNING
POLERING

AF ALT FRA PIANOER TIL BILER

Priser: Kr. 1,65 — 3,25

Prøv ogsaa den vidunderlige Liquid Veneer **STØVKLUD** til **Kr. 1,25**, nedsat fra 1,95. De vil finde, at denne Støvkuld, der er mere end otte Gange større end dette Blads Format, ikke alene er billig, men det bedste De kan faa til Rensning, Afstøvning og Polering, idet den opsuger og fjerner Støvet i Stedet for kun at flytte det fra det ene Sted til det andet.

Leveres til Brugsforeningerne gennem F. D. B.

LIQUID VENEER CO., KØBENHAVN V.

Ak, de skønne, spildte Kræfter!

Ja, nu er han sagtens gaaet til sine Fædre; men jeg husker J ham saa tydeligt, som om det havde været i Gaar, jeg sidste Gang saa ham: den lille, gamle, sortsmuskede Franskmand og fuldblods Pariser, som hver eneste Morgen, naar Duggen laa over Græsset i Luxembourghaven, spillede rundt paa sine smaa Ben og stangede Papirstumper med sin Pigkæp, et Foretagende, der gav en saa rigelig Høst, at gamle Francois i Løbet af 0,5 var aldeles uformelig, takket være de to Sække, een »for« og een »bag«, som fyldtes til Overflod af Gaarsdagens Park-besøgendes Efterladenskaber. Der er ingen Tvivl om, at Francois nød disse Morgentimer, hvor han og de store blaa Duer, der spættede de grønne Plæner, og saa en enkelt friluftsglad studerende var de eneste levende Væsener, der rørte sig herinde. Han nød Springvandets Plasken i Søen; han nød den Orden, han frembragte ved at have befriet den skønne Park for udstroede Uhumskheder, og han nød saamænd ogsaa sine overfulde Sække, hvis Indhold, omsat i klingende Mønt, skulde bidrage til at gøre Francois' gamle Dage blide. — —

Og dog sagde han en Morgen, da han modtog en Kompliment for sit Udrensningsværk, og da han selv syntes mere end almindelig vanskabt af sin Byrdes Overflod:

»Ak, ak! Madame! Det er de skønne, spildte Kræfter! Om nogle faa Timer — oh, la la! Da er det præcis det samme igen!«

Og det var saa sandt, som det var sagt.

Det selvmodsigende i, at man gaar hen i en solbeskinnet Park for at glæde sig over fløjlsbløde Græsplæner, straalende Blomsterbede og rislende Vand, og saa samtidig efter Evne er med til at ødelægge Skønheden ved at færdes paa Græsset, hvor dette ikke »maa betrædes«, eller ved at anbringe sit Visitkort i Form af Bolsjeposer, Æggeskaller og Madpapir, var aabenbart ikke gaaet op for Francois' glade Parisere.

Der er mange andre, det heller ikke er gaaet op for. Tankeløse Skønhedsødelæggere og Papir-stangende Pigkæppe findes ogsaa paa andre Breddegrader.

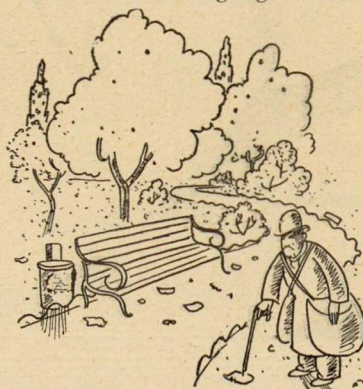
Manden med Pigkæppen saa' jeg med egne Øjne i Morges, da jeg ved 6 slet stak Hovedet ud af mit Vindue. Om han end ikke havde i Pose og Sæk, saa havde han dog paa sin Lansespids et saa righoldigt Udvalg af Papirslapper i alle Regnbuens Farver og flere til, at intet Fastelavnris vilde kunne præstere mere i den Retning. — Og i Parken, jeg har Udsigt til, er Leg paa Græsplæner samt Henkasten af Papir endda forbudt!

Hvilket imidlertid ikke forhindrer, at Manden med Larsen roligt kan gøre Franskmandens Suk til sit. I Morgen Klokken seks kan han begynde forfra!

Hvem der tvivler, kan blot gaa hen og betragte en Skov, hvortil der i Helligdage »udflugtes« i større Stil. De vil finde lige saa mange Papirlapper som friske Græstraa!

Folk vil se den grønne Skov, og de vil aabenbart ogsaa forlade den i en Tilstand, der ikke er til at beskrive.

Men mon ikke De og jeg kunde gøre lidt til at modvirke en saadan Meningsløshed? — Jo! det tror jeg sikkert, vi kan.

KAMPEN mod FLUERNE

Forlang
udtrykkelig

Henry Larsens
danske
Garanti **Fluefangere**

Jeg vil ikke sige, at Husmødre og Mødre er de *eneste*, der kan raade Bod paa denne og anden syndig Uorden; men mon vi ikke hører til dem, der *bedst* kan?

I en Husmoders og en Børneopdragerindes daglige Tilværelse kan der nok forekomme Øjeblikke, da ogsaa vi sukker: »Ak, de skønne, spildte Kræfter!« Husarbejde med dets evindelige Gentagelse af Opvask, Madlavning, Oprydning, Rengøring og Retledning af Børnenes Vaner faar os ofte til at tro, at Livet er en endeløs »Begynden forfra«, og de skikkeligste af os slaar os til Taals med, at det ikke kan være anderledes. En Del kan ikke være anderledes, det er rigtigt, men noget af det kunde dog nok være det. Og navnlig kunde det Kapitel, der angaar *Oprydning*, være mere overkommeligt, end det er.

Vore Børn nutildags er overvejende søde, sunde, frimodige Skabninger. Men er de ordentlige? Haanden paa Hjertet! Han De lært dem at være det? Dersom De har forsømt dette, kan De ikke siges fri for Skyld i Papirstumperne, der flager rundt i vore Skove og vore offentlige Anlæg. Og det er i høj Grad en selvforskyldt og selvskabt Plage, De ligger under for, naar De lægger Dem paa Deres trætte Knæ og samler Legetøj sammen i Stedet for at lade den unge Herre eller unge Dame selv gøre det. Det er en stor Efterladelsesynd mod et Barn, naar man forsømmer Udviklingen af dets Ordenssans, for det arme Barn kan jo ikke alle Dage have sin Moder eller en skikkelig »Francois« i Kølvanet. Og desuden snyder De Deres Barn for en Masse smaa Glæder, hvis De ikke tidligt kalder paa dets Evner til at rydde op efter sig. Lad Deres to Aars Baby lære at lægge sine Byggeklodser tilbage i Æsken! Det vil falde lige saa morsomt som Forsøgene paa at bygge! — Lad Purken paa fire—fem folde en Avis sammen med den »rigtige« Side udad og lægge den paa Plads! Han vil føle sig stolt som en Konge, naar han efter stort Besvær har faaet Bugt med den. Lad »Tutten«, fra hun er seks Aar, have sin egen Skuffe, og lær hende at ordne den selv! — — — Og forfald aldrig til, selv om det i et travlt Øjeblik kunde være fristende, at sige: »Lad Mor! Jeg gør det hurtigere!«

Jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis vi Kvinder, der læser Brugsforenings-Bladet — og vi er dog ikke en helt lille Flok — vilde vejlede vore Børn lidt i den ovenfor skitserede Retning, saa vilde det kendes ikke alene i vore Hjem, men med Tiden ogsaa ude i Danmarks grønne Skove, hvor vi i denne Tid er lykkelige over at kunne færdes med alle dem, der staar vort Hjerter nær.

Søster.

*

Lidt om Stovvask.

Mange Mennesker ynder at tale om »de gode gamle Dage« som noget, der var ønskeligt at vende tilbage til. Mon ikke de fleste Husmødre alligevel vil betakke sig for en »god gammeldags« Vaskedag, saaledes som vi kender den fra H. C. Andersens Historie: »Hun duede ikke«. Vaskekonen stod paa sin bare Ben ude i Aaens kolde Vand og skulde banke Tøjet rent ved Hjælp af en Tostol og en Tærskel: »Der var Strømning i Vandet; thi Vandmøllens Sluser var oppe, Lagenet drev for Strømmen og var nær ved at rive Tostolen om; Vaskekonen maatte holde imod«.

Gyser vi ikke ved Tanken om en saadan Vaskedag.

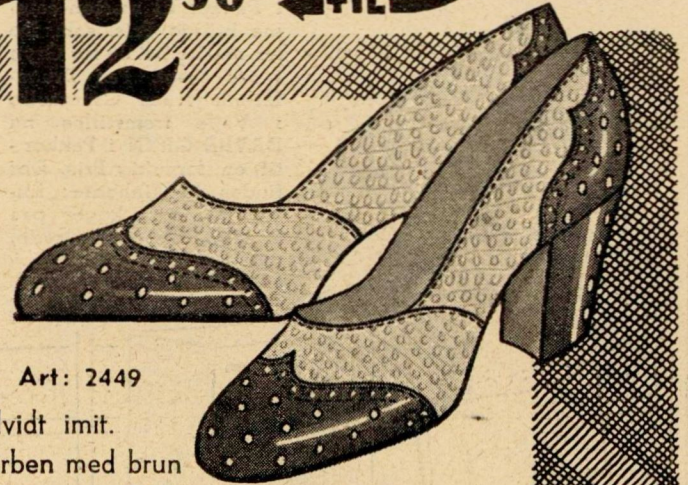
Eller, naar man hører om, hvorledes de før hen lavede Askelud til at koge Tøjet i. Træaska blev i flere Dage samlet i et Kar og overhældt med koldt Vand. Saaledes henstod det i nogle Dage og blev rørt om i hver Dag; derefter blev det skummet eller siet og saaledes havde man nu en god Lud til Vask. Vilde man slippe hurtigere fra det, kunde der ogsaa hældes varmt Vand paa Asken; men Luden blev da ikke saa klar.

Mange husker vel ogsaa endnu, hvilke Besværligheder Krigstidens Sæberationering voldte Husmødrene.

Nutidens Husmødre griber Sagen anderledes an og har langt bedre Hjælpemidler til Raadighed, og hver Husmoder (Sluttes Side 280.)

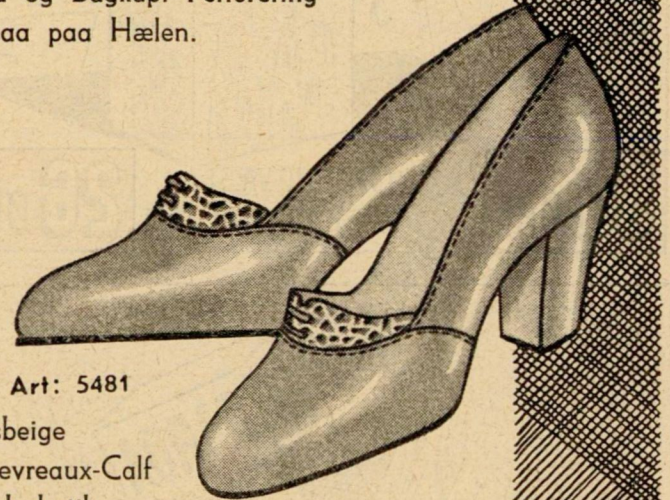
LYSE MODERNE DAMESKO

12⁵⁰ ← TIL

Art: 2449

Hvidt imit.
Firben med brun
Chevreaux-Calf
Taa og Bagkap. Perforering
ogsaa paa Hælen.

Art: 5481

Lysbeige
Chevreaux-Calf
med dertil
afstemt Fantasiskind. Forloren Snøring.

Art: 2488

Lysegraat
Chevreaux-Calf med
elegant Perforering.

Vi har mange flere at vise Dem
ved Besøg i vore Detail-Udsalg.

F.D.B. SKOTØJSFABRIK

DAVRE GRYN

Nu kan De faa Havregryn i Pakker til næsten samme billige Pris, som De før maatte betale for Gryn i løs Vægt. Paa Brugsforeningernes Grynmølle i Vejle fremstilles nu DAVRE GRYN i Pakker - til en fornuftig Pris. Der findes to Finheder: finvalsed, som koger paa 2 Min., og grovvalsed, som koger paa 4 Min.

50 ØRE

PR. 1/4 KILO NETTO VÆGT.

1/2 KILO NETTO VÆGT

26 ØRE

GROET I DEN GODE DANSKE MULD

Til Fremstillingen af GARDA GRYN anvendes udelukkende den fineste, danske Byg - moden under Danmarks Sommersol og fyldt med Sundhed.

Vælg GARDA GRYN! - Ikke for Prisens Skyld, der ligger ca. 30% under de sædvanlige Priser paa valsed Gryn i Pakker, men for Kvalitetens Skyld.

50 ØRE PR. 1KG NETTO

26 ØRE PR. 1/2 KG NETTO

GARDA GRYN

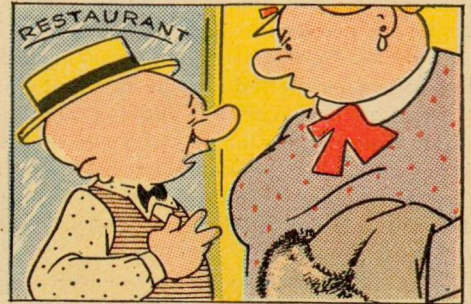
bygger Sundhed op!

Lille Peter Brugs's store Oplevelser.

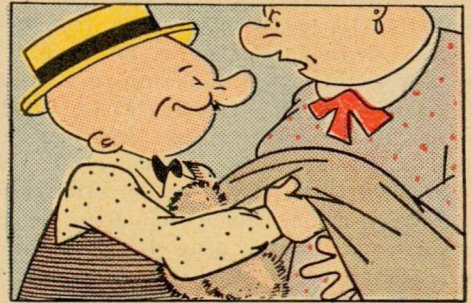
Peter leger Panteleg.

Peter (der har inviteret Husbestyrerinden paa Købstadstur): Tak - nu har jeg glemt min Tegnebog, og jeg har kun 35 Øre i Portemonnæen!

Husbestyrerinden: Og De har inviteret paa Middag og Biograf - og jeg har ingen Penge med selv!

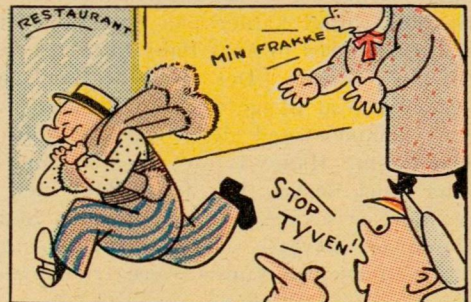

Peter: Jeg har det! Jeg er heldigvis en Mand, der altid ved Raad! Der er ti Minutter, til Pantelaaneren lukker - jeg pantsætter Deres Frakke, som De alligevel ikke har Brug for, og indløser den i Morgen!

Husbestyrerinden (der for en Gangs Skyld tabte Mælet af Overraskelse og ikke fik det igen, før Peter havde snuppet Frakken): Hov - kan De komme med min Frakke!

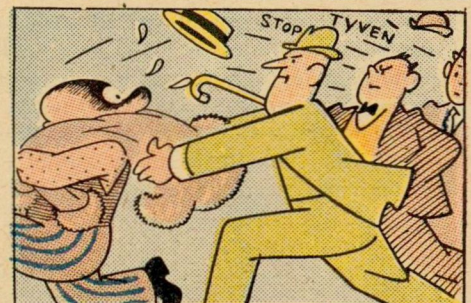
Drengen: Stop Tyven! Stop Tyven!

Kor af Stemmer: Stop Tyven! Stop Tyven!

En fantasifuld Herre: Han har plyndret en hel Damekonfektions-Forretning!

Peter (tænker): Nu er der kun fire Minutter, til Pantelaaneren lukker!

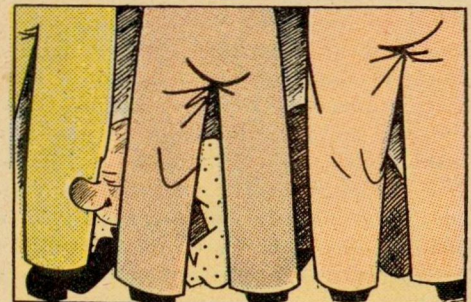

Betjenten: Til Side! Lad mig komme til!

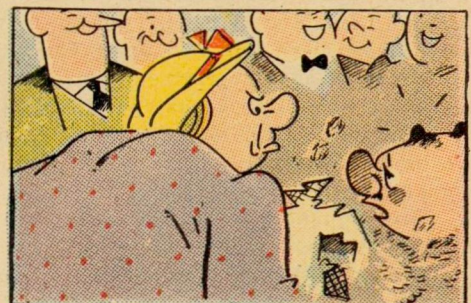
En Herre: At stjæle en værgeløs Kvindes Tøj!

En anden: Han havde selvfølgelig lovet sin Kone en ny Frakke til Pinse!

En tredje: Han er nok Kleptomant!

Husbestyrerinden: Aa, min dejlige Frakke! Men De er jo en Mand, der aldrig savner Raad, Peter Brugs, saa jeg vil haabe, at De ogsaa faar Raad til at købe mig en ny Frakke!

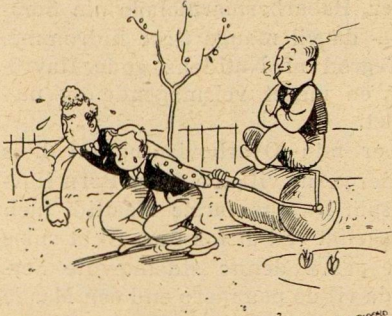

Søren Dims
skriver hjem.

Brugsen, 7. ds.

Kære Moder!

Jeg sidder under en lille elektrisk Pære nede i et Hjørne af Afholdshotellets store Festsal, hvor vi som tidligere meddelt bor under Ombygningen — i Gæsteværelserne altsaa — og skriver disse Linier til dig i Huj og Hast, fordi lille Pjevs er blevet saa træt, saa træt og ligger i den halve Dobbelt seng i vort Dobbeltværelse og snorker med ti Hestes Kraft, saa det var umuligt for mig at holde Styr paa Kommaerne deroppe. Og du skulde da ha' et Par Ord inden Pinse, fordi i selve Pinsedagene skal »Ungdomsklubben« med Pjevs og mig som Førere ud paa den Cykletur, som vi »prøvekørte« i Paasken, og som jeg imødeser med Angst og Bæven, fordi vi jo faktisk slet ikke gennemkørte den paa Cykle, men i mere eller mindre tilfældige Biler, hvad der jo ikke er nogen Kunst. Og sikken Forvirring, vi lever i under Ombygningen, der gaar sin skæve Gang for fuld Kraft! Vi har for Resten faaet en meget sjov og hyggelig Butik ud af den gamle Træbarak, og jeg tror ligefrem, at det morer vore Medlemmer, at vi har holdt Flyttedag, for der er nu noget om, at Forandring fryder. Det kniber jo unægtelig med Plads til Varerne, men vi har Reoler op ad alle Vægge, og alt er anbragt paa Hylderne i Bogstavorden. Et stort Papskilt markerer, hvor »A« begynder — og saa kommer der et med »B« og saa videre, og naar en Kunde skal have Tændstikker, flyver man bare hen til Bogstav »T« efter dem, og er det Bagepulver, det gælder, finder man det selvfølgelig under »B«. Nemt og enkelt tilsyneladende, men Systemet er nu alligevel ikke helt saa genialt, som jeg havde troet, og navnlig ud paa Eftermiddagen — naar Solen har sendt sine kære, men noget brændende Straaler ned paa Barakken lige fra Morgenstunden — bliver der let Kludder og Forvirring i ens ophedede Hjerneceller, naar en Kunde nævner Varerne ved et andet Navn end det almindelige. Der kommer for Eksempel en og be'r om en Æske »Mellem«, hvad vi udmærket ved betyder en Æske »Mellemskraa«, men ens Aandsevner staar ikke i deres fulde Flor, og man galopperer derfor hen til Hylden med »M«, hvor Skraaen ikke staar, i Stedet for at se under »S«. Og saa er der en anden, der skal have en Pakke »Lakka-wella«, og man ser troskyldigt og resultatløst under »L« og kan ikke regne ud, hvor Teen har gemt sig — i Stedet for at se under »T«, og saadan er der saa meget. Mange af Varerne kan vi slet ikke have i den forholdsvis varme Barak, men maa opbevare dem i et Par Kælderrum til den gamle Brugs, som foreløbig har faaet Lov at staa urørt, og for at Pjevs og jeg ikke ustandselig skal fare frem og tilbage fra Barak til Kælder og omvendt, residerer førstnævnte i de travleste Tider i Kælderafdelingen, og Uddeleren og jeg staar i Forbindelse med ham pr. elektrisk Ringeledning. Skal vi saa have et eller andet, ringer vi først et langt Signal (for at vække ham — eller rettere sagt: for at faa ham til at spidse Øren) og saa har vi iøvrigt et bestemt System, vi gaar frem efter. 3 »korte« betyder en Hvidtøl og 5 »korte« en Spegesild — vi har skrevet op paa en Tavle, hvad der betyder hvad. Saa kommer der igen et langt Signal, og Varens Antal gives saa i korte Klemt. I Løbet af Nul Komma fem kommer saa Pjevs springende med det ønskede, men det er jo unægteligt sket, at han er kommen med tre hele Klipfisk, naar det skulde være tre halve Bajere — dog

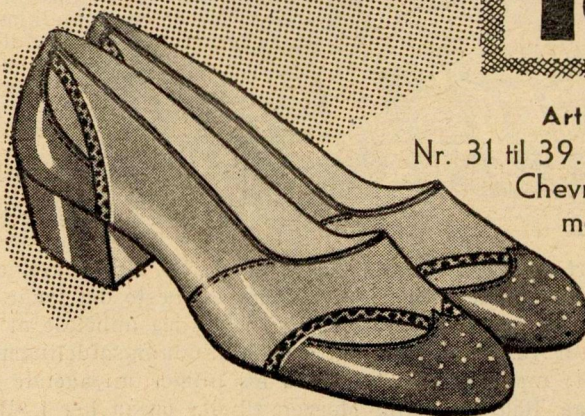

ikke saa tit, som man skulde tro. Men det bliver jo til ikke saa faa Løbeture i Dagens Løb, saa det er ikke saa underligt, at det lille Pus bliver træt henad Aften — navnlig i Betragtning af, at vi bruger et Par Timer efter Fyraften til at rode i Haven, der skal »ombygges« samtidig med Brugsen. De sidste Aftener har vi saaledes haft travlt med at anlægge en stor og forhaabentlig flot Græsplæne — og for een Gangs Skyld har Napoleons mange Kilogram vist sig at være særdeles nyttige. Det er nemlig en meget vigtig Ting, at en ny Plæne bliver godt tromlet, og da Tromlen, vi skulde bruge, ikke var saa tung, som den burde være, fandt vi paa at anbringe Napoleon oven paa den, og du kan lige tro, at saa kunde den køre Jorden flad som en Pandekage! Og nu tænker vor fede Ven paa at nedsætte sig som »Tromme-Ballast«, for det er lige et Arbejde, der passer ham — bare at skulle sidde eller ligge og ingenting bestille. Og dermed være du kærligst ønsket om en rigtig glædelig Pinse, hvad jeg nok skal gentage paa et Kort fra Cykleturen i Helligdagene. Farvel, Farvel — og paa Genhør ad skriftlig Vej!

Din hengivne Søn Søren.

Moderne UNGPIGE SKO OP TIL NR. 39

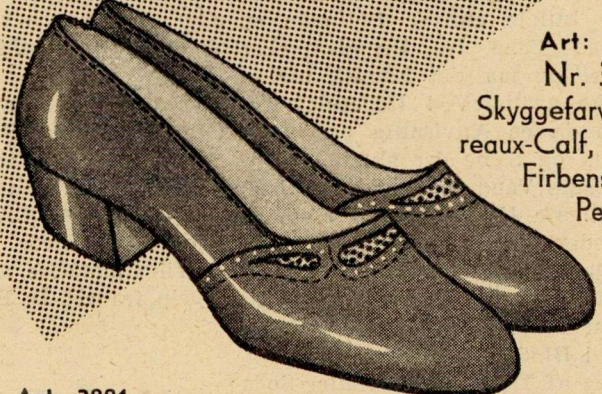
10⁰⁰

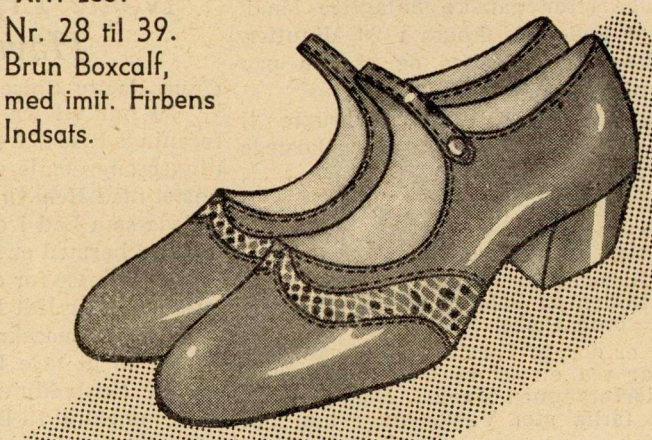
Art: 2883
Nr. 31 til 39. Lysegraa Chevreaux-Calf, med mørkere Taa og Bagkap. Imit. Firbens Besætning.

Art: 2880
Nr. 28 til 39. Brunbeige Chevreaux-Calf, med elegant Skæring.

Art: 2886
Nr. 31 til 39. Skyggefarvet Chevreaux-Calf, med imit. Firbens Indsats. Perforering.

Art: 2881
Nr. 28 til 39. Brun Boxcalf, med imit. Firbens Indsats.

KØB SKOTØJ I BRUGSFORENINGERNE

Lidt om Stovvask.

(Sluttet fra Side 277.)

har nu snart sin egen Metode. Nogle vasker hver Uge, andre med 2—3—4 Ugers Mellemrum, og jeg har kendt et Hjem, hvor der kun vaskedes Stovvask 4 Gange om Aaret; men saa gik det ogsaa løs i 3 Dage paa Rad fra tidlig Morgen til over Midnat.

De selvrensende Vaskepulvere, der nu om Stunder fabrikeres saa mange af, benyttes af mange Husmødre; men i Radioen hørte vi en Gang i »Husmoderens halve Time«, at man skal vogte sig lidt for disse Pulvere, hvis man vil have sit Tøj til at holde længe.

Jeg synes, vi Husmødre burde have noget mere Oplysning om saadanne Ting og benytte os i videst mulig Udstrækning af de kemiske og tekniske Hjælpemidler og Opfindelser, som vor Tid er saa rig paa. Paa Ungskuet i Skanderborg har Husholdningsudvalget været inde paa noget i den rigtige Retning. Der kunde enhver indsende en Flaske med Vand fra Brønden eller Vandværket og faa det kemisk undersøgt ganske gratis. Ved Tilbageleveringen fulgte da en Anvisning paa, hvor meget Soda og Sæbe der skulde tilsættes hver Slags Vand for at faa det bedste og billigste Udbytte deraf til Stovvask. Metoden er lidt omstændelig, men ellers meget anbefalelsesværdig. Vandet skal tilsættes et vist Kvantum Soda efter bestemt Maal og Vægt, og nu skal Tøjet staa i Blød i denne Lud i 2 Døgn. Til Kogning af Tøjet tilsættes atter Soda og Sæbe efter ganske nøjagtige Maal, og hver Kedelfuld koges i 20 Minutter, hvorefter Tøjet vaskes og skylles paa sædvanlig Maade.

Ved vor sidste Stovvask brugte vi denne Fremgangsmaade, og den kostede 1 Kr. foruden Brændsel.

Vi benyttede:

- 1½ kg Soda,
- 1 Pk. Sæbespaaner,
- Blaaelse for 20 Øre,
- Resten af Beløbet blev benyttet til brun Sæbe.

Nu er der jo Forskel paa, hvad man forstaar ved en »stor« Vask. En Kone i Skanderborgegn siger f. Eks.: »Det er da en farlig stor Vask,« naar hun har

mere end 4 Lagener med. For at undgaa mulige Misforstaaelser vil jeg gøre nærmere Rede for, hvor mange Stykker Tøj vi fik vaskede for 1 Kr.:

- 15 Lagener,
- 4 Dynebetræk,
- 6 Pudevaar,
- 44 Lommetørklæder,
- 36 Haandklæder og Viskestykker.
- 64 Stk. hvidt Kroplinned,
- 4 Manchetskjorter,
- 12 Stk. kulørte Forklæder,
- 5 Kitler,
- 10 Stk. kulørt Kroptøj,
- 1 Kjole,
- 4 hvide Forklæder,
- 2 Kraver,
- 5 Duge.

De Husmødre, der faar Lejlighed til at gæste det jyske Ungskue til Sommer, vil jeg anbefale at henvende sig til Husholdningsafdelingen og bede om Oplysninger angaaende Vask. Maaske kunde der ogsaa her i »B. B.« fremkomme Oplysninger, der kunde lette Vaskedagen for os. I en af »B. B.«s Nytaarsartikler blev der udtalt Ønsket om Vaskekundskab. Dette Ønske slutter jeg mig til og beder om Varekundskab ogsaa paa Vaske midlernes Omraade.

Stabler af skinnende og duftende Vaske tøj har altid været Husmoderens Stolthed og Glæde. Min gamle Madmoder nøjedes ikke med at nyde Synet, hun trak os alle hen til Stablerne og bad os stikke Næsen i dem og rigtig indaande Duften af deres Renhed, og det kan ikke nægtes, at der er en betydelig Forskel paa Duften af nyvaskede Gardiner og saa dem, der i et halvt Aar eller længere har hængt udsatte for Tobaksrøg og Kakkelovnsrøg samt Støv i lange Baner.

Det gælder for Husmoderen om at opnaa et smukt Resultat paa Vaskedagen med mindst mulig Udgift af saavel Penge som Kræfter. — Overskudet af begge Dele kan tilvisse let finde Anvendelse andet Sted.

Til Opnaaelse af dette beder vi om Hjælp fra »F. D. B.« og »B. B.«

Marie Isen.

*

Nogle Erfaringer om Havregrød.

Som daglig Spiser af Havregrød i ca. 30 Aar vil jeg gerne gennem Brugsforenings-Bladet fremsætte nogle Betragtninger angaaende de Erfaringer, jeg har høstet med Hensyn til at lade Havregrød indgaa som Led i den daglige Kost. Min Hensigt hermed er nærmest den at vække mere Interesse for dette udmærkede, men endnu alt for lidt brugte Fødemiddel og derigennem maaske faa mange flere Husmødre til at tage Havregrød med i den daglige Husholdning, ganske særlig som Morgenmaaltid til Børn, unge og ældre.

Meget ofte har jeg hørt paa eller taget Del i Diskussion om Spørgsmaalet Havregrød. Der er nemlig mange, der vil paa staa, at det er dem umuligt at spise Havregrød, og mange Mødre siger, at de saa gerne vilde have deres Børn til at spise Havregrød om Morgen, men alle Forsøg hermed har været forgæves. Nu skal det straks siges, at disse Udtalelser ikke er nær saa hyppige som for en Del Aar siden, ganske simpelt af den Grund, at de Havregryn, man faar nu om Stunder, er saa langt bedre end tidligere.

Hovedanken mod Havregrøden for Aar tilbage var den, at der var for mange Kerneskalder i den, den var »lang«, ja mange kaldte den »slimet«, og dette havde til Følge, at mange, og særlig Børn, nødigt gav sig i Lag med den. Senere begyndte Forbedring af Havregrynene at komme frem, dog med ret stor Forskel paa Varen i løs Vægt og i original Pakning. Stemningen hos Havregrødens tidligere Modstandere blev mere forsonende, og man hørte ofte den Udtalelse, at naar blot man brugte Havregryn i Pakker, saa blev Havregrøden god, og flere og flere begyndte at spise den.

Gaar vi til Nutiden, ja da er det vist ikke for meget sagt, at nu kan vi faa hygiejniske, smukke, sunde og absolut velsmagende Havregryn — særlig fra den ny Grynsmølle i Vejle — som giver en særdeles fin Grød.

Tillavningen og Serveringen af Havregrød paa rette Maade spiller en stor Rolle. Hvad Tillavningen angaar, da bør man rette sig efter den Anvisning, der er angivet paa Havregryns pakkerne, og saa snart Grøden er kogt, skal den serveres og spises. Faar den Lov at henstaa i Gryden en Tid, trækker den »Skind« og bliver tør, og da er dens Velsmag borte. At servere Grøden med lidt Smør, Sukker og Mælk er vist det mest almindelige, og denne Servering er ogsaa god, men der er ingen Tvivl om, at hvis man i Stedet for Smør og Sukker vil anvende Frugt- marmelade — Æblemarmelade Efteraar og Vinter, Rabarbermarmelade om Sommeren — da vil mange flere indrømme, at Havregrød af Nutidens gode Havregryn er en meget velsmagende og nærende Ret.

Det er min Overbevisning, at hvis Mødre, der gerne vil give deres Børn Havregrød som Dagens første Maaltid, men har vanskeligt ved at faa dem til at spise den, vil prøve denne sidstnævnte Servering, da vil de paa mere end een Maade faa Glæde deraf, og det vil vise sig, at Brugen af vore gode danske, sunde og nærende Havregryn vil stige betydeligt fra Aar til Aar, og Børnesundheden ligeledes.

Sandager Skole.

N. Nielsen.

FERIEN nærmer sig

Det er paa høje Tid at tænke paa Bade-Udstyret, og Indkøbet gaar meget let, for De kan nemlig faa det hele gennem Brugsforeningen. Og De kan tro, der er mange dejlige og fikse Ting at vælge imellem.

F. D. B. Bade-Udstyr:

Badedragter og **Badebenklæder**, mægtigt Udvalg i Uld og Bomuld, alle Størrelser, moderne Faconer og Farver og i alle Prislag. — **Badekaaber** til Damer, Herrer og Børn. Opgiv Længde. — **Badehætter** i forskellige Faconer, Kr. 0.35 — 0.40 — 0.50. **Badehjelme**, ekstra svære Kvaliteter Kr. 0.90 — 1.30 — 1.65, med Hagerem Kr. 2.10 — 2.50

Badesko, Gummi til Børn til Damer til Herrer
fra Kr. 1.65 1.75 2.30

Badesko, kulørt Lærred med Gummisaal
Størr. 25 til 29 30 til 34 til Damer
Kr. 1.75 2.25 2.50

— køb det i **BRUGSFORENINGEN**
— Deres egen Forretning —

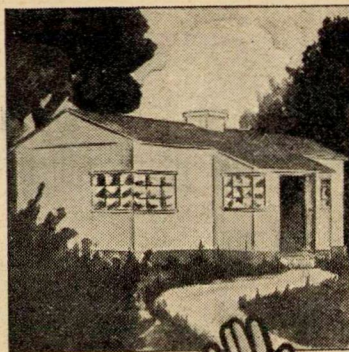
Køb dem i
Brugsforeningen

FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

Ryg **Cecil**
Den bedste Cigaret!

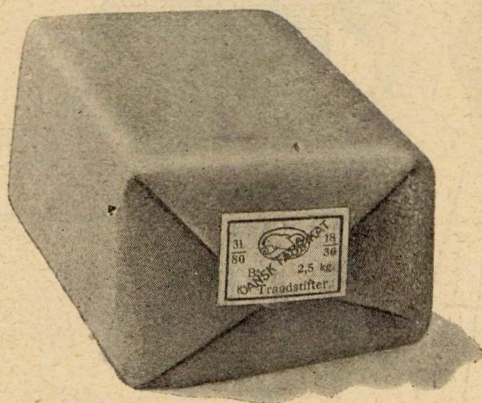
Alt det uøvedige Træværk,
som bages af Sol og piskes af
Regn, maa have Maling, som
ikke springer eller skaller af.

HER ER GODE RAAD
billige

Beskyt det Ydre — det er
det Indres Værn.

Lad Mur og Træværk male
med **KRONOS TITAN-**
HVIDT. Den er al anden
Maling langt overlegen
m. Hensyn til Hvidhed og
Dækkeevne og er enestaa-
ende holdbar overfor Vejr
og Vind. Kun Kronos Titan-
hvidt kan give den fulde
aarelange Beskyttelse.

Generalagent:
DET HEMPELSKE HANDELSHUS
348 København

Brug kun
Delfin Søm

fra

Aktieselskabet
Nordisk Kabel- og Traadfabriker.

I Sommersæsonen...
- Gør De i Deres Brugforening
forsyne Dem med:

Papirduge
Papirservietter
Smørrebrødsnapir
Skovtallerkner fra
F.D.B.'s Papirafdeling.

SVANEKE

SKALØ

STRYNØ

SNEKKERSTEN

Atter i Aar vil de danske Strande
straale i festlige Farver, og det vil
myldre med alle de nye, fikse Paa-
fund i Stranddragter i morsomme
Farver og Faconer.

Og alle disse Ting kan De faa
gennem Brugsforeningen.

Ved Stranden 1935

F. D. B. Stranddragter:

- Nederdel »Svaneke« Sejlgarn,
Størr. 40-42-44 . . . . Kr. 10,95
Nederdel »Sandkaas« graameleret
Lærred, Størr. 40-42-44 Kr. 10,80
Shorts »Sejrø« Lærred, champagne,
grøn, Størr. 40-42-44 Kr. 6,80
Shorts »Skalø« Twill, hvid, rød,
Størr. 40-42-44 . . . . Kr. 3,25
Shorts »Strynø« graameleret
Lærred, Størr. 40-42-44 Kr. 7,50
Shorts »Sælvig« Uld, rød, marine,
Størr. 38 40 42 44
Kr. 7,30 7,65 8,15 8,70
Benklæder »Saltbæk« Uld, rød,
marine, Størr. 40 42
Kr. 12,50 13,00
Bluse, »Spodsbjerg« Uld,
marine/hvid stribet,
Størr. 40 42 44
Kr. 5,30 5,65 5,95
Børne-Shorts »Solveig« Calico, rød
Aar 4 6 8 10 12 14
Kr. 1,75 1,90 2,15 2,30 2,50 2,75
Stranddragt »Snekkersten« Calico,
røde Shorts med kulørt, møn-
stret Bluse,
Størr. 40-42-44 . . . . Kr. 6,00

SHORTS
SEJRØ
NEDERDEL
SANDKAAS

BLUSE:
SPODSBJERG
BENKL:
SÆLVIG

SOLVEIG

BLUSE:
SPODSBJERG
BENKL:
SALTBÆK

—køb det i **BRUGSFORENINGEN**
-Deres egen Forretning-